

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od peterostopne pet-vrste po 12 h, če se oglasila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni naj se izloži frankoviti. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravnništva telefon št. 85.

Nameravana strahovlada učiteljstvu.

Komaj par desetletij je, odkar je radikalno učiteljstvo svobodnejše. Zopet pa se zgrinjajo na nebu oblaki, ki hočejo potegniti zlato svobodo. Klerikalci stegujejo vseh deset prstov po vladi, katera naj bi zaslužila učiteljstvo docela. Posebno na Kranjskem so postali ti odrasli črni nega drevesa skrajno predrzni. O priliki učiteljskih sestankov ve vsak drugi učitelj ali učiteljica povedati, kako oblastno postopajo razni župniki in kaplani napram učiteljstvu. Lepa prihodnost se nam obeta, če se nakane teh nazadnjaških ljudi uresniči. Pričela se bode prava gonja po učiteljih in učiteljicah z izjemo par tistih kreatur, ki so že sedaj prostovoljno prevzeli mežnarski jarem. Ne pride pa samo do zatiranja in suženjstva, temveč tudi do poniževanja in gmotnega oškodovanja. Duhovščina ima danes nižje sloje, posebno na kmetih, tako na vrvi, da to ljudstvo prizadene na ukaz duhovščine — učiteljstvu najrafiniraneje neprijetnosti in nadloge. Ako bi hoteli navesti premmoge posamezne slučaje, bi morali pisati članke par dni, pa bi še ne povedali vsega. Postali so že tako predrzni, da kar hočejo diktirati, katere učitelje se mora prestopiti. Učitelj, ki je neprijeten duhovniku, je že zapisan med tiste, katere naj se prestavi. V župnišču se spiše pritožba in klerikalni kimovci potem romajo od hiše do hiše za podpise. Zraven pa lažejo o učiteljih, jih obrekujejo in na ta način ponižujejo ugled učiteljstva, katero bi bilo takorekzno odvisno od volje nekega in nezgodnega ljudstva. Potem pa pride še lepše. Skof skuša potem porabiti svoj vpliv in moleduje, naj prestavi to tega in tega, da bode mir »v fari«. Skofu bi naj svetovali tisti faktorji, ki jih moleduje za »mir v fari«, naj rajši on prestavi take nadute in hujskajoče duhovnike, pa bode kmalu mir. Takih slučajev je bilo v zadnjem času več. Svetujemo vsakemu učitelju, proti kateremu bodo klerikalni podrepaniki nabirali podpise, dolžeč ga neresničnim in žaljivim stvarim, da vse tiste, ki pobirajo podpise, oziroma podpisujejo take »prošnjake«, kratkoma toži. Če je kaj žaljivega, mora biti to, da neotesani farovski podrepanik hodi od hiše do hiše in nečastno govori o učitelju, kateri mora na ta način občutno trpeti na svoji časti in ugledu. Od šolskih oblasti pa pričakujemo, da bodo pravočasno učitelje o tem obvestile in ne šele, ko stvar zastara, kakor se je že zgodilo. Po mnogih krajih klerikalni butei kar po gostilnah »sklepajo«, da mora učitelj proč. V nekem kraju v ljubljanski okolici je župnik (poznati mož) učiteljici kar povedal: »Še dva meseca bode te tukaj, potem pa greste.« Dotična učiteljica je pač drugega kalibra, kakor Slomškarice, in ne pusti, da bi se gospod vedel predomati proti njej, zato jo bode pa prečistiti kar prestavil. Omeniti moramo pri tem, da bodo klerikalci v slučaju, da dobe oblast v roke, še vse hujše počeli z učiteljicami, kakor pa z učitelji, ker moški se vsak zna boljše in vztrajneje braniti. Katera učiteljica se ne bode dala izrabljati prečistitim po župniščih, padla bode v največjo nemilost in potem jo bodo preganjali, kakor srno v gozdu. Čudno se nam zato zdi, kako to, da so potem ravno učiteljice največja zaslomba »Slomškovi zvezi«, ki je takorekzno neka predhodnica učiteljske suženjosti. Nekateri ne verjamejo temu, da bi se moglo zgoditi to, a ravno nepričakovani dogodki se čestokrat v zgodovini pojavljajo.

Za zgled nam je lahko Nižja Avstrija, kjer je klerikalizem na vrhuncu in baš tam zdihuje učiteljstvo pod jarmom maščevalnega klerikalizma. Kakšna prihodnost se nam obeta, ako opazujemo naše razmere? Tudi pri nas smo že blizu tega štadija, le toliko boljše je pri nas, da je preogromna večina učiteljev in učiteljic napredna tako, da slomškarsko uboštvo ne bode mnogo veseliger igralo na našem odru. In, četudi pride v deželni klerikalizem do oblasti, nam ne bode mnogo mogel škodovati, ako ostanemo med seboj složni in edini ter povsodi branimo pravice posumnika, kakor pravice vseh učiteljev. Pretekli teden so imeli zborovanje slomškarji. Teh ljudi je sicer prav malo, a znali bi se ojačiti, ker bode vladni sistem podpiral to nazadnjaško strujo med učiteljstvom. Poudarjali smo že čestokrat, da ima tisti bodočnost, kdor ima šolstvo v rokah. Iz raznih govorov na slomškarskem zborovanju smo posneli, da hočejo ti breznačelni ljudje ljudsko šolstvo brevi manu izročiti duhovskemu vodstvu. Ako bi se to uresničilo, potem je naš narod zaslužjen popolnoma in nihče ga več ne reši iz klerikalnih krempljev. Opozarjamo zato še zača-

sa, da vsa inteligenca podpira strem-ljenja naprednega učiteljstva; zakaj to učiteljstvo ima začetno jasno pot, da pripelje slovenski narod do svobode in trajnega napredka. V to se da pripomoči marsikje. Nasprotno moramo vsa slomškarska individua družabno bojkotirati brez pardona. Tiste učiteljice, ki so v tej zarotniški družbi, je treba prezirati, da se jim pokaže, da zaničujemo nazadnjaške cerkvene miši. Slomškarji so duševni analfabetje, ki so za izobraženo družbo zavržljivi. Ko dobimo o priliki imenik teh ljudi, ga priobčimo, da bodo izobraženci poznali te duševne reveže. Klerikalci napredne učitelje zasmehujejo, denuncirajo, preganjajo, zato bi bilo neumestno, če bi mi slomškarsko zalego negovali. Naš list bode vedno na straži, kaj bodo počeli slomškarji. Slavno vlado pa tudi opozorimo, naj nikar ne neguje klerikalizma v šoli, ker tu se bode najprej pokazalo, da je klerikalizem samovlasten gospodar in vlada bode postavljena lepo za duri. Pozor tedaj vsem!

Sklicanje držav. zbora.

Praga, 11. septembra. Vlada je obljubila češkim poslancem, da bo smel češki deželni zbor zborovati tudi pet tednov, ako bo deloval gospodarsko. Vsled tega državní zbor ne bo sklican 20. oktobra, temveč šele zadnje dni meseca oktobra.

Nagodbena pogajanja.

Dunaj, 11. septembra. Nagodbene konference so se pričele danes s skupno ministrsko konferenco v ministru zunanjih del. Razpravljalo se je v prvi vrsti o tem, kako se naj za slučaj, da se carinska in trgovinska pogodba med Avstrijo in Ogrsko doseže, sklenejo pogodbe z inozemstvom. Ministrstvo zunanjih del zastopa stališče, da naj trgovinska pogajanja z zunanji državami tudi v bodoče uvede ministrstvo zunanjih del, dočim zahteva ogrska vlada naj take pogodbe sklene Avstrija in Ogrska vsako popolnoma samostojno zase. — Takoj po ministrski konferenci je šel ministrski predsednik baron Beck poročat cesarju o uspehu konference. Popoldne so se pričele nagodbene konference. Obema vladama je na tem, da se do sobote konference končajo ter se nagodba sklene.

Ogrski ministri predsednik dr. Wekerle je izjavil nekemu časni-

karju, da v nagodbenih pogajanjih ni povoda za pesimizem. Že jutri se položaj razjasni. Zvečer je imel dr. Wekerle konferenco z avstro-ogrskim poslanikom iz Belgrada ter sta se razgovarjala o tem, kako bi vplivala srbska trgovinska pogodba na ogrska finančna vprašanja.

Budimpešta, 11. septembra. »Budapesti Hirlap« piše, da je preobrat v gospodarski strani nagodbe tako težaven, da najbrže ne nastane le nagodbena, temveč tudi politična kriza. — Kossuthovo glasilo »Budapest« piše: »Avstrijska vlada se bori proti nam s skrajno perfidijo in vendar ima za seboj avstrijsko javno mnenje in časopise. Naša vlada zastopa z odkrito poštenostjo ogrsko stališče, in vključ temu napadajo nekateri ogrski časopisi ogrsko vlado, kakor da bi hoteli priti na pomoč Avstriji. Šli smo do skrajne meje ter združujemo skupno carino za prihodnjih deset let. To je žrtve, toda doprinesemo jo v interesu miru. Dalje pa ne gremo niti za korak. Ne moremo sprejeti junktima med skupno banko in zvišano kvoto.«

Deželni zbor za Bosno in Hercegovino?

Dunaj, 11. septembra. »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da se kmalu izreče odločitev glede ustanovitve deželnega zbora za Bosno in Hercegovino ter se že vrše tozadevne priprave in poizvedbe. S tem se bosanskemu prebivalstvu poleg tiskovne svobode izpolni glavna zahteva.

Ministrska sprememba na Bolgarskem.

Sofija, 11. septembra. Prihodnji mesec nastane važna sprememba v ministru. Ministrski predsednik postane dr. Danev, ki je že bil enkrat na krmilu vlade. Sedanjí minister zunanjih del dr. Stanciov gre za diplomatskega agenta na Dunaj, kjer je že enkrat bil.

Nova enciklika.

Rim, 11. septembra. Vatikanško glasilo naznanja, da že zdavno napovedana papeževa enciklika proti modernizmu izide vsakakor še ta mesec. Enciklika se razdeli v dva dela. V prvem delu navede papež nauke najznamenitejših katoliških modernistov glede sv. pisma, teologije in filozofije, v drugem delu pa skuša te nauke ovreči na podlagi katoliških

naukov. Enciklika ima namen, dokazati, da modernizem izpodkopa temelje katoličanstva in kristijanstva sploh ter dejanski ni nič drugega, kakor prikrit racionalizem. Posledica modernizma je baje negacija cerkve. Kdor pripada modernistični šoli, preneha biti katoliški (?). Nadalje dokazuje enciklika pravico in dolžnost papeževе stolice, dajati katolikom navodila ne samo v verskih in moralnih, temveč tudi v političnih stvareh. Potemtakem bo enciklika poostrenje indeksa, ki »slavi« ravnokar 350letnico. Z njo si postavi papež Pij X. spomenik srednjeveškega nazadnjaštva.

Vstaši v Macedoniji.

Solun, 11. septembra. Bolgarski častnik Todorov, vrhovni poveljnik vseh bolgarskih čet, je v boju s turškim vojaštvom padel pri Kirčevo-Belišti. Z njim vred so padli še štirje vstaši.

V Gradcu pri Džumaja-Baliji so oblasti zaplenile veliko zalogo živil in uniform, ki so bile namenjene za bolgarske vstaše.

Carigrad, 11. septembra. Turška vlada je znova zahtevala pri patrijarhatu, naj odpokliče metropolit iz Drame, ker ga bo sicer vlada s silo odstranila. Obenem je turška vlada izjavila, da je patrijarhatu prosto, cerkve in patrijarhatu zapreti ter sploh storiti, kar se mu zljubi.

Dogodki na Ruskem.

Varšava, 11. septembra. Povodom židovskega novega leta so bili v Kiševu veliki izgredi. Mnogo židovskih trgovin je bilo oropanih in razdanih. Vsak Žid, ki se je pokazal na cesti, je bil tepen. Število ranjenih je zelo veliko. Mnogo židovskih rodbin je zbežalo iz mesta.

Petrograd, 11. septembra. Vse zarotnike proti carju, kolikor jih niso usmrtili, so odpeljali danes uklenjene v Sibirijo.

London, 11. septembra. V finskiem deželnem zboru so se socialni demokratje in agrarci izrekli z vso odločnostjo proti temu, da bi se dovolilo za vojaške potrebe Rusiji 20 milijonov. Švedi, Mlado in Starofinci so se izrekli za dovolitev.

Moskva, 11. septembra. Blizu Tomska so roparji ustavili poštni vlak, ubili sprevednika ter odnesli 100.000 rubljev.

Volilna komisija v Moskvi je črta la iz imenika bivšega predsednika dume Muromčeva.

LISTEK.

Nekaj besed o novodobnih popotnikih in izlet na Cetinje.

I.

Ves poln sem popotnih načrtov, posebno pozimi. Sedim pri topli peči in premišljam, kam bi jo udaril spomladi ali na leto. Oh, ta radovednost, koliko se je nahaja pri ljudeh! Kmalu bi verjel tistemu, ki je razsodil, da smo iz same radovednosti prišli na svet pogledat, kako je kaj tukaj, in ko smo se do siteda nagledali, pa gremo razočarani zopet nazaj v nepoznane kraje. Fantasti in bizarni so moji potni načrti in dovršeni ter opisani bi koristili knjigi. Nihče ne ve, koliko sem jih že skoval in vse bi bil dovršil, da mi je neprosvetljeni minister prosvete pošiljal primeren prispevek za potovanje. Same koristne izlete imam na piki. Na primer: vedno sem hrepenel in še hrepenim poleteti kdaj na Švicarsko, da bi proučil tam, kako se v tej majhni državi vlada v treh jezikih, v tem ko se jim pri nas ne posreči, da bi vodili vsak narod v njegovem jeziku; dolgo sem

nosil željo, da bi pogledal na Indijsko morje ter se prepričal, se li res od tam že vidijo mogočni vrhovi himalajskih gor, ki so ponosno kvisku dvigale svoje snežene glave, katere so obsevali solnčni žarki, namreč takrat, ko je o njih pisal Andrejčkov Jože, ki jih nikdar ni videl. In še dalje bi se peljal tja zad v Avstralijo, je li res tam vse tako, kakor je napisal profesor Vrhovec. Pa bi potem pošiljal dolgogolke podatke, pojasnila in popravke v naše leposlovne liste, za kar bi dobival lepe denarce, zadostne za nove izlete. Oh, razdolzlost je v meni več nego v naših turistih in domalega toliko kakor v petletnem dečku. Žal, da ni sama sebi namen, tako da bi utešena sama uživala plod spoznanja in izkušenj: ob njej visi neločljivo kakor uho ob glavi neukrotljiva slavohepnost. Blebetava starka je, ki zato vsepovsod vtika svoj nos, da bi vedela povedati kaj takšnega, kar zbudi zanimanje in priznanje. S čemurkoli bi se rad izkazal za mnogo-koristnega zemljana, tako, da bi ljudje mimogrede stikali glave, spoštljivo gledali name ter govorili: Ta pa ta!

Ali dandanes se je človeku težko izkazati s klaviteštvom, tako izkazati, da bi se ljubemu sobratu pokazalo pod brk in bi začel same zavistniki khati. Ljudje so že vse videli, vsega so se že naslišali in povsod so že bili.

Kako bahato so nekaj vedli tisti hribo-lazci, ki so se osmelili pohoditi vrh Triglav! Čudeže so pripovedovali o svojih vratolomnih kozjih potih in jaz sem gledal k njim, kakor bi bil k bogovom, ki so v starih časih plesali na vrhu Olimpa tam, kamor zasaja zdaj hribo-lazec svoj cepin. No zdaj, ko leze že vsak otročar na Triglav, ker je to zaslužno delo, se turistom več ne čudimo in nihče jih ne posluša. Njih podvige ne spoznamo več za spominna vredne in jaz jih ne maram posnemati. Čemu bi hodil na gore, če s tem ne porinemo svojega imena v prvo vrsto maziljenih glav! Ko bi kot prvi veleturist mogel poleteti na mesec in bi se mi začudile same zvezde in bi me hvaležne poslušale, onda bi si hotel iskati priznanja v stroki modernega klaviteštva. Pa glorijska pohoda na mesec je prihranjena poznejšim rodovom.

V prejšnjih časih je bil češčen tisti romar, ki je videl Rim. Jaz, ki bi bil rad čislán, pa rad pozabim, kako se časi in nazori spreminjajo, in vedno prepozno pridem, sem bil tudi pošetal v Rim, celo dvakrat, da bi lahko rekel strmečim ljudem: Glejte me, tudi jaz sem bil tam! Pa menite, da sem s tem kaj pridobil na slavi? Prav nič. Ko sem bil začel v Gabrovcu razkladati o svojem romanju, je suh dedec s pipico med zobmi precej skrajja prekinil moje »zanimivosti«,

rekoč: »Ne zameri mi, ti Nečjetov, da sem tudi jaz videl sveto mesto. Ampak to je tako in nič drugače. Vsak vidi s svojimi očmi in kolikor parov oči, toliko podob. Vem, da ti papeža tudi nisi videl, ker si sam popotoval, mi smo ga pa videli, ker smo šli z romarskim vlakom. Pa mi povej, v katerem mestu od Trsta doli se pije vino iz kozarca, v katerem iz majolike in kje čaka kar poln štefan na mizi!« Ostrmel sem ob učenem dedcu in le jecljaje sem se katero nameknil na Italijo. Kar ni pokvaril dedec, je pokvarila trizoba baba, ki si je natanko zapomnila, kje je videla na Laškem najlepši krompir, kje je stala kuruza dobro, kje slabo, kje je bilo tisto, ko so smatrali romarji, gredoč preko trga laško čebljanje — kvatrečink — za molitev ter se spodobno odkrili in podveznili sklenjene roke pod kloboče. Vse je vedela baba bolj nego jaz: Katera cerkev ima največ altarjev, koliko je po mestih nagnusnih malikovalskih podob, božjega znamenja pa zunaj cerkev nikjer nobenega, kako so romarice v Bolonji pred tisto v kamen izklesano ogromno vražjo podobo, ki stoji sredi trga, spodobno povešale glave in glasno pljuvale, kakšni imenitni vrtljaki in gugalnice se vidijo v Florenci. Milo, nežno in ubrano je pripovedovala baba, kakor bi potoček žuborel med zelenjem in cvetjem in Ga-

brovčani so jo odprtihi not poslušali in name so se pomilovalno ozirali, češ: To si jo zavozil s svojo rimsko potjo ti, ki si nisi nič pametnega zapomnil s popotovanja! Še večkrat sem se hotel kosati z rimskimi romarji, pa vselej so mi zaprli sapo in žal mi je postalo lepih denarcev, ki sem jih potratil na Laškem v ta namen, da bi vedel kaj pametnega in spodobnega povedati ter priti do priznanja in veljavnosti.

Kogar muči slavohepnost, tisti je gotovo udarjen s škodaželnostjo. Kako dobro mi dene še danes, da dedec in baba nista dolgo nosila zvonca, ki ga nista hotela privoščiti meni. Zasloveli so novi vešči in zgovorni popotniki — pripovedniki, tisti ljudje, ki so se bili povrnili iz Amerike. Bes te lopi — to so bili duševni občutki in naslade od teh po ameri-kansko zavilanih povestih, ki smo jih poslušali zimskih večerov dolgo v noč! Kar romali smo k Amerikancem, posebno eden je bil v veliki slavi, tisti, ki je prinesel živo opico z novega sveta in je videl tam najvišje hiše in največ takih ljudi, ki žro sirovo meso. Svoje široke povesti je lahko osolil s svetlimi dolarji, s katerimi je evenkljal po mizi. Z Amerikanci se kajpada nisem mogel kosati: le poslušal sem jih, občudoval, spoštoval in zavidal, ker novi svet sem videl samo v medlih pano-

Punt v Maroku.

Pariz, 11. septembra. Maroško pleme Zajdja je prosilo nemškega konzula v Casablanci, naj posreduje, da prenehajo sovražnosti ter se začno mirovna pogajanja, vendar ni upati, da bi Francija in Španija sprejeli tuje posredovanje. — Zaradi odškodnine za Casablancino se je uvedena pogajanja. Nemška vlada je sklenila, svojim rojakom, ki so trpeli večjo škodo, dovoliti posojila, da morejo zopet odpreti trgovine. V ta namen je določil državni kancelar 250.000 mark, ki jih bo morala povrniti maroška vlada.

London, 11. septembra. Maroška državna banka je posodila sultanu Abdulu Azisu milijon frankov. Tudi Muleju Hafidu manjka denarja, da ne more odpotovati v Rabat.

Pariz, 11. septembra. Za večeraj se pričakuje nov naskok Marokancev na Casablancu. Francoski vojaški zrakoplovi natanko opazujejo gibanje sovražnikov. Izkazalo se je, da sultan Mulej Hafid povsod podpira puntarje. Na njegov ukaz je odšlo iz Marakeša 3000 konjenikov in 4000 pešcev, da se pridružijo puntarjem. — Velik del francoske posadke v Casablanci je odšla pod poveljstvom generala Drudeja proti Taddertu, da naskoči to najhujše gnezdo puntarjev.

Dopisi.

Iz Velike Loke na Dolenjskem. Ni ga menda lista na svetu, ki bi svoje čitatelje pital s takimi poročili, kakor »Domoljub«, to umazano korito najpogostejših napadov. Vsaka laž, če je še tako nesramna, vsaka psovka, če je še tako žaljiva, najde tu svoj kotiček in v romu med nerazodno ljudstvo. Kakor so lagali in slepili svoje backe pred volitvami, po isti metodi tulijo zmage pijani tudi sedaj in to tako domišljavo, da jim kar Špančev teleta plešejo po glavi. No, gosp. Alojziju Slajpahu se takrat še sanjalo ni o taki kupčiji, ko bi pa krenil proti severu ali vzhodu, imel bi dovolj teličkov v hlačah na razpolago, pa tudi za biko bi vedel kje vprašati. G. nadučitelj je šel na Velike mase dan s kr. šolskim nadzornikom drva kupovat, klerikaleci so pa videli, da sta lovila kašine, pa nič vjela. Sedaj šele vemo, da farški podrepniki po »luft« letajo. Ne vemo, ali so coperniki, ali pa imajo že »luftmašine« iz Pariza naročene. Da, njihove fantazije gredo tako daleč, da je g. Potokar med birno popolnoči študiral škofove mlaje. No, za tiste prekleje se je menda kaj malo brigal, res je pa, da ga je ob dveh čez polnoč zbudilo smrčanje škofove straže in šel iz sobe, misleč, da so zašli medvedje v vas. O tem bi vedel veliko povedati Janez Grmovšek iz Kukukenberga, ki je stresal župana na »ajdovem zrnju«, da mu niso pred nosom odnesli škofa, za zahvalo bi bil moral pa skoro ričet otepati v Trebnju. Pa pričnimo resno. Da ste prodrli v I. razredu, lotili ste se omahljivcev, boljše rečeno izdajalcev. Ti so se polakomnili odborniške časti in potegnili z vami. Naše volilce ste osleparili in jih porinili iz I. v II., vaše kimovce pa iz II. v I. razred. Trebanjski dekan se je vrgel z vso silo na svoje farane, žugal, rotil, da morajo dobiti tudi I. razred v svoje roke. Pri posestniku Bizjaku je segla njegova strast tako daleč, da bi mu bil vzel cerkveni sedež, ako bi ne bil pustil naprednjakov na cedilu. Kaj vse sta počela šentlovenski in čateški fajmošter, kako sta šla za poobla-

ramskih slikah in dolarjev še nikdar nisem imel v svoji žepni oblasti.

Mimo ljubljanske megle ni nič trajnega na svetu — slava Amerikancev je že tudi otemnela, posebno onih, ki prinesejo malo ali nič dragocenega cvenka domov. Nihče jih več ne veliča za smeje in podjetne ljudi, ki so daleč na okrog pogledali, nihče jih že ne posluša. Ker Amerika nam je že tako dobro znana kakor naši prazni žepi. Kot kremeniti ljudje so se udali v svojo usodo in resignirano zro na novo strujo, ki jo je zatosil v Gabrovcu moj nečak. Tista tiha odpoved se jih je polastila, ki se tako rada vtihtopi v slovensko dušo, odkar imamo zopet dober eviček v sodih. Lovor svetohlaststva diči zdaj glavo mojega nečaka, ki služi v nizozemski kolonialni vojski na Sumatri, kamor je nekoliko dalje nego v Ameriko. Kakšne muhe so postali Amerikanci proti temu nevstrašenemu sokolu! Ta jim je posvetil, ta je puhnil v njih slavo, tako da nikdar več ne vstane. Če mi je dovoljeno stopiti na kraj slovstvenega polja, naj rečem: učeni in zaslužni kritičar posveti tako v glavo pripovednika, ki je mislil, da je talent, pa ni drugega nego domišljava puhlost in puhla domišljavost. Kadar pride pismo s Sumatre, gredo malajske novice od hiše do hiše. Te so pač nekaj drugega nego rimske ali amerikanske. Bogue — kakšne novice so to! Stari Vikingi na svojih

stili, kako se je pehal Kek za volitve, da je ves spehan letal po trebanjskih pisarnah in spraševal, če ima gospod Mihael Slajpah iz Velike Loke res volilno pravico. Kdo je bil torej na delu, kdo je agitiral? Žalostno in resnično. Mi smo spali, vi ste pa delali. Imeli nismo nikakega voditelja in tudi propadli nismo pod vodstvom velikega učenjaka, ki mu primanjkuje samo še mlekarških študij, pa bi si bil gotovo svest zmage. Ločanje so se izjavili že zdavnaj, da se letos kratkomalo ne udeležijo volitve in samo v tem tiči ves naš pogin. To je bridka izkušnja in da bomo čez tri leta nastopili drugače, je gotovo. O brezverski gonji, o napadih na cerkvene naprave in naredbe, pa kar molčite. Mi se borimo in se bomo bojevali proti ošabnemu, oblastnemu postopanju župnika Oblaka. On nam je napovedal vojsko, on se je zaklel uničiti g. Potokarja in tega ne utaji nikdar, najsi preklekije vsako nedeljo in naj govori še toliko o ljubezni do bližnjega. Kako ostudno, kako nesramno ga je napadel med boleznijo, ta madež izbrisati faranom iz spomina je nemogoče, če gre nadučitelj danes iz fare. Ni dvombe, da done Oblaku še vedno po ušesih svarilne besede ključarja Grmovška iz Kukukenberga: »Podajte se, vi ne veste, kaj lahko nastane iz tega,« a premagala je seveda ošabnost, ki se prodaja pri tem človeku na cente, a se tudi že »kozi pol leta bridko, bridko maščuje. V dveh podobnih pravite, ste pustili nekaj semena. Pustimo vam to šalo, a zapomnite si, da sta samo dva in ta dva vam bota, če se v kratkem ne vidimo, delala se sive lase in vam marsikatero pošteno zabrusila v obraz. Kar smo spili pri Korletu, smo plačali pošteno in nismo kakor vaši privrženci, ki za naše žulje po farovžih žro in popivajo. Nismo pa tudi tako nesramni kakor vi, ki očitate nadučitelju duhovski kruh, ki ga je zaslužil krvavo, zdaj žanje pa zanj nevaležnost in maščevanje. Tudi gesla: »Svoji k svojim« se nismo prav nič ustrašili in smo uverjeni, da se bo začelo vaše prej krhki kot naše: Nobeden v klerikalno krčmo, nobeden v klerikalno gostilno! Glede požarne brambe dobite za zaslužni odgovor od g. načelnika A. Slajpaha, v občinsko upravo prejšnjega županstva se pa kar nič ne vtičate. Za kebre nismo dali nikdar 1700 K, vi bi jih bili pa kmalu plačevali par groš, kakor kurja jajca. Res je, da je vzel gosp. dr. Tavčar 206 K, nočete pa slišati, da je Šimenec od zadnjih štirih let pobasal 413 K. In kdo je temu kriv? V svoji zaslepljenosti so pred več kakor 50. leti obljubili občinski možje, dati župniku v Št. Lovrencu kot doplačilo letnih 104 K 8 vin. To bi bila morala prevzeti kongrua in ne občina in da bi jo g. Gliha rešil tega bremena, zato se je pravdal skozi tri leta in če je propadel, kaj more on za to. Pri njegovem nastopu je bila šola v Št. Lovrencu, kakor razdrapanja bajta. Skozi 40 let se ni nič popravljalo, šola, kaplanija, fajmoštrova kašča, vse pod eno streho, kakor velikončna potvica. G. Gliha je storil le svojo dolžnost, ako se je kot predsednik krajnjega šolskega sveta vestno lotil dela in pri svoji vztrajnosti in odločnosti dosegel tudi veliko. Res je pustil šolske sobe preslikati, a to je le v korist občini, ker jih ne bo treba najmanj 10 let beliti. Nikdar se pa ni vršila komisija za razširjenje šole v trirazrednico, pač pa zato, da se porabijo kaplanijski prostori za šolske namene. In kaj pravi »Domoljub«? Krščanski možje so preprečili novo stavbo za 40.000 K. Res, pravi mojstri v farba-

dalekih potih niso videli zanimivejših stvari. Svojo nevarno vožnjo po debelih morjih je opisal nečak tako nazorno, da so začele nekatere babe bljuvati, kakor bi šle mimo tistega Neptuna v Bolonji. Mene je najbolj zanimalo to, da je tudi on — kakor je pisal v prvem pismu — videl z morja najvišjo goro sveta z imenom Himalaja. (Nečak je zapisal: Mihalaja.) Na Sumatri se nečak nahaja vedno v boju z divjimi plemeni in z divjimi možmi. Posebno divji mož, ki se pase po malajskih šumah, je povzročil cel preobrat v duševnem življenju Gabrovčanov. Zopet so spravili na dan tiste stare pravljice o divjem možu in jari kači, ki so že pozabljene ležale na dnu zavesti, kamor so jih potisnile rimske in amerikanske povesti. Na mojo ponižno pripomnjo, da tisto neznansko bitje ne bo divji mož, ampak najbrž opica orangutan, me je nahnulil nek gabrovški nadčlovek z besedami: »Ti Neječetov soldat, si dosti rogovilil po svetu, ampak na Malajskem nisi bil, torej nas ne boš učil, kaj je opica, kaj divji mož!« Užaljen sem povsili glavo, kakor jo povesi star konj, uprežen v težak voz in premišljuje o davnih lepih vojaških letih. Napisal sem prošnjo na naše poslanke, naj mi vendar že izposlujejo podporo na Dunaju, da se popeljem na Malajsko ter proučim svo stvar na licu mesta. Podprl sem svojo prošnjo s slovesno obljubo, da si po svetu raz-

riži. Čudno, da niste dobili za svoje laži že častne diplome. Le tako naprej! Mi vam bomo vedno za petami in razkrivali vaše zavijanje in vaše pačenje resnice, dokler se ljudstvo ne zdravi in pokaže hrbet tistim voditeljem, ki pijo srčno kri slovenskega naroda.

XIV. kongres „Svobodne Misli“ v Prahi.

V ponedeljek je kongres, kakor smo že poročali, sprejel resolucijo, v kateri obsoja izgrede v Prahatich. Ker se s to resolucijo predvsem obsojajo nemški sovinitisti v Prahatich, je to vzbudilo v nemško-nacionalnih krogih veliko nevoljo. Posledica tega je bila, da je odbor nemškega dijaškega društva »Lese und Redehalle deutscher Studenten« odpoklical svoje delegate s kongresa, nemško-nacionalni list »Bohemia« pa je priobčil trditve, da je bila dotična resolucija falsificirana. Z ozirom na to insinvacijo je nemški predsednik kongresa Zenker podal izjavo, v kateri naglašajo: Trditve, kakor da bi resolucija glede dogodkov v Prahatich nastala vsled brzjavke češko-radikalnih poslancev, je docela neresnična, ker je dokazano, da so iniciativno za to resolucijo dali nemški člani kongresa. Kar se tiče teksta resolucije, je dejansko nastalo med prvotnim predlagateljem in predsedstvom neko nesporazuljenje. Predlog delegata Hutterja je sekcija nemških udeležencev res že akceptirala, vendar se je že takrat naglašalo, da je treba predlog končno redigirati v sporazumljeno s češkimi člani kongresa, da se s tem zagotovi, da bo predlog sprejet en bloc. En uro kasneje je bilo skupno posvetovanje čeških in nemških delegatov, na katerem se je soglasno sprejela končno redigirana resolucija. Predlagatelj Hutter, ki je med tem zapustil zborovalec, seveda o tem ni ničesar vedel in se tudi ni mogel o tem obvestiti. Ko je nato v plenumu čital tekst svojega predloga, je storil to, ne vedoč za sklep skupnega posvetovanja nemških in čeških delegatov, predsedstvo pa vsled preobloženosti z delom ni opazilo, da je delegat Hutter prečital svoj, ne pa oficialnega teksta. Za resničnost teh podatkov jamčimo s svojo častno besedo. Češki predsednik dr. Bartošek je reagiral na očitanja nemških sovinitističnih listov, da so Čehi zapeljali belgijskega delegata Furnemonta, da je predlagal, naj se kongresisti peljejo v Tabor in se tamkaj poklonijo spominku Žižke in drugih husitskih junakov, ter naglašal, da so ta očitanja neresnična, čemur je pritril tudi Furnemont sam. Na to se je pričela razprava u temi »ločitev cerkve od države«. O tej temi je referiral tajnik zveze nemških svobodomislicev P. Schmall. Na njegov predlog je kongres sprejel soglasno tole resolucijo: »Z državo zvezana cerkev in od države urejene konfesionalne šole so stremeljenja človeškega duha vzdržati v verigah robstva in zaostalosti in tako vzgojiti cerkvi brezmiselne pobožnjake, državi pa odvisne in nesamostojne kreature. Zveza svobodnih mislilcev ima torej v družbi s svobodomiselnimi strankami nalogo, z vsemi močmi delovati za ločitev države od cerkve, kakor tudi za ločitev šole od cerkve ter slediti zgledu onih dežela, ki so že osvobodile svoje ljudstvo mogočnega vpliva cerkve in cerkev zavrnile v meje manj nevarne privatne družbe«. Na to je govoril delegat De-

larnar o temi s francoskega stališča ter naglašal, da je na tem kongresu treba rešiti tri glavna vprašanja: ločitev cerkve od države, osamosvojitve države in vprašanje o mrtvi roki. Češki referent Krejčí je povdarjal, da je pretežna večina naobraženih slojev že izgubila vero in si ustvarila novo življensko naziranje, ki ga mora država respektirati. Država bi morala vsaj nevtralnno postopati, kar pa ne stori. Za to je treba delovati nato, da se čim najpreje izvede ločitev cerkve od države, da bo le-ta prosta spon, ki jih je sedaj nalagajo cerkveni krogi.

Nemški delegat Zenker je na podlagi statističnih dat podal instruktivno sliko o bogatstvu katoliške cerkve na Avstrijskem, katero označuje kot največje kapitalistino in veleposestnico ne le na Avstrijskem, ampak tudi na vsem svetu. Dasi ima cerkev naravnost ogromno imetje in bi lahko vse svoje izdatke pokrivala s svojim premoženjem, vendar tega ne stori, marveč milostno dovoljuje, da sme te izdatke plačevati država in ljudstvo. Višji cerkveni dostojanstveniki gazijo tako rekoč v zlatu, ljudstvo pa strada. Bivši olomuški nadškof dr. Kohn si je v kratkih letih svojega pastirovanja »prištelil« 14 milijonov, a mesto da bi se dohodki škofij porabili v zboljšanje plač nižji duhovščini, jih zapravijo višji cerkveni dostojanstveniki, država pa mora plačevati za nižjo duhovščino milijone in milijone. Dasi je torej cerkev največja bogatašinja v državi, vendar dolguje verski fond državi 300 milijonov. To je krivica, ki kriči do neba. Država naj zahteva, da cerkev ta svoj dolg poplača, pa ne bo treba ljudstvu nalagati vedno novih davkov. Država rabi za vsak na davkih dolžan vinar vsakega reveža, cerkvi pa, ki ji dolguje milijone, si ne upa poslati eksekutorja. Izvajanja Zenkerjeva so izzvala burno odobrovanje. Poljak Niemojevski je predlagal, naj bi se odposlal brzjavni pozdrav delavcem v Dombrovi in Sosnovicah, ki so izstopili iz cerkve in jih drž. oblast za to preganja.

Sklepanje o tem nedolžnem predlogu je zabil državni komisar.

Prof. Ghisleri iz Rima je slikal verske razmere na Italijanskem ter povdarjal, da so zadnji samostanski škandali mnogo pripomogli temu, da so se narodu jele odpirati oči in da je jel pojmiti nevarnost, ki mu grozi od klerikalizma. K temi so še govorili dr. Draždak, pisatelj Lederer iz Norinberga in Hins iz Bruselja. Hins je slikal opaznost, ki grozi Belgiji, ker se v njej nasekljuje iz Francije izgnane kongregacije. Drž. poslanec dr. Soukup je govoril o zatiranju časopisja na Avstrijskem, kar je posledica vpliva cerkve na državo. V istem smislu sta govorila tudi poslanca Vaněk in Wutschel.

Na večer so se udeleženci kongresa udeležili slavnostnega večera, ki ga jim je na čast priredil klub »Slavia« v Kralj. Vinogradih. Tu je svobodomislec v imenu občine pozdravil župana Bilek. Obenem se je sporočilo kongresnemu predsedstvu, da je podaril češki založnik Miroslav Kočí vsakemu častnemu predsedniku po 1 izvod izdanka »Jansove« »Prahe«, ki stane 120 K in vsakemu nečeskemu udeležencu kongresa po 1 izvod Černyjeve knjige »Praha moderni a historika«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. septembra.

— **Šolske vesti.** Glavni učitelj na učiteljskem v Kopru in provizorični vodja učiteljskega v Kastvu Franc Frankovič je imenovan za ravnatelja na učiteljskem v Kastvu, provizorični glavni učitelj na učiteljskem v Kopru Jakob Jakac pa za definitivnega glavnega učitelja tudi na učiteljskem v Kastvu. Izprašani učiteljski kandidat Hieronim Ladstätter je nameščen kot suplent na gimnaziji v Kočevju.

— **Učiteljske vesti.** Učitelj in vodja šole na Planini pri Vipavi, g. Ivan Vuga je imenovan za nadučitelja istotam. Definitivna je postala provizorična učiteljska gđ. Ivana Cegnar v Vrhpoljah pri Moravčah, provizorični učitelj v Zagorju g. Ivan Stepišnik pa je imenovan za definitivnega učitelja v Toplicah Zagorju. V začasni pokoj je stopil g. Emil Gustin, učitelj na Jesenicah.

— **Odbor „Polit. gosp. in izobraževalnega društva za vodnataki okraj“** se je konstituiral sledeče: Predsednik: g. Ivan Bizjak, podpredsednik: g. Fran Kaučič, blagajnik: g. Avgust Šelko, tajnik: g. Ivan Tomažič, odborniki: gg. Karel Babnik, Ludvik Mlakar, Simon Praprotnik in Miha Verovšek. Namestnik: gg. Pavel Rebolj in Miha Židan. Revizorja: gg. E. Gherbac in Ivan Oražen.

— **Čoček France in konjski smrkelj.** Iz Selške doline se nam poroča. Kakor mnogo drugih, tako je tudi en konj Čočevga Francea zapadel kontumacu radi sumljivih značkov smrkvosti. Toda, ali sta tudi tu dve meri ali kali? Dočim morajo drugi posestniki obdržati kontumacirane konje v hlevu, da tako ne zane-sejo po odpadkih smrkvosti na zdrave konje in se morajo odpadki zakopavati, obdeluje Čoček France s kontumaciranim konjem neovirano svojo drugo kmetijo v Smolevi in ni izključeno, da na ta način okuži še mnogo drugih konj. Ima namreč v bližini te kmetije tudi žago, kamor s svojimi navidezno zdravimi konji do-važa in odvaja lesenino.

— **Odgovor „Slovenca“ štev. 206.** Dobro nani dopisnik iz Sore me napada v „Slovenca“, ker pošiljam po vodo na župnijski studenec, ki je last cele župnije, ker se plačuje za župnijskim denarjem. Na ta studenec sem primoran pošiljati po vodo, ako hočem piti zdravo in dobro vodo. Dopisnik to sam prizna, ter pravi: (Na studenec) „pošilja po vodo tudi učitelj Germek, dasi bi jo tudi drugod lahko dobil“. Par vrst nižje pa pravi: župni upravitelj Brajec je bil prisiljen sporočiti Germeku, da on do vporabe župniškega vodovoda nima nobene pravice, in če že drugod ne more dobiti vode, naj poprej prosi za dovoljenje. To je logika! Drugod lahko dobi vodo — drugod ne more dobiti vode. Pa saj vem, za kaj se gre! Po lepi krščanski navadi božji namestnik Brajec niti pitne vode ne privoči svojemu bližnjemu; oziroma me hoče ponižati, da bi ga prosil vode. Moti pa se ta mož, ker boče prej voda tekla navzgor, predno bodem jaz Brajca česa prosil, posebno še vode, ki niti njegova last ni, temuč vseh župljanov. Za dopis o tem ve dopisnik „Slovenca“ prav dobro, kdo ga je pisal, samo z namenom pravi: „Splošno mnenje je, da je dopis spisal ali pa saj inspiriral Germek“. Dobroznani ta obrekovalci in denuncijant se skrivajo za temi vrstami. Kdo ima več zaupanja pri ljudeh, to ve dopisnik tudi prav dobro in to ga peče ravno. Krajni šolski svet je res predlagal, da se me prestavi, a ni upal povedati razlogov, ker se boji ričeta. Na ostalo ne odgovarjam, ker je vse skupaj sama bedarija brez nog in glave.

A. Germek, učitelj.

— **Pozor, rodoljubi,** ki pošiljate prispevke v podporo slovenskim visokošolcem! Predzen atentat na našo akademsko mladino hoče uprizoriti vodstvo koroških Slovencev samo zato, ker je nastopila energično za narodne koristi na skupščini družbe sv. Cirila in Metoda. Udariti jim moramo na — prste ter podpirati samo krščanske visokošolce, ne pa zapeljivce, kise dozdaj niso izkazali v javnosti z drugim kakor s prošnjami za podpore! To so ipsisima verba, ki jih prinaša zadnji „Mir“. Tako daleč je torej padel v svoji nadutosti Brejce s svojo kliko. Torej z denarjem hočejo ti vzorni rodoljubi prisiliti akademsko mladino, da se ne bo mogla svobodno gibati, — na tak način torej hočejo udušiti hvalevredno gibanje naših visokošolcev, posebno še koroških ter jih usuznjati. Vzgojiti hočejo torej na tak način značaje po klerikalnem receptu, — z denarjem, s podpiranjem hinavščine, kakor pri „Danici“ — hlapce, daničarske značaje hočejo imeti! Ne glede na to, da je že največja infamija očitati našim akademikom tisto borno podporo, ki jo do-bijo od naroda samega, pa je naravnost nemoralno in gorostasno zahtevati od akademikov, da se rudi te podpore podajo v duševno suženjstvo ter hlepčujejo onim krogom, ki slučajno razdeljujejo narodov denar, namenjen slovenskim visokošolcem. In kdo da ta denar? To so zopet slovenski napredni krogi, ki imajo odločno in z ogorčenjem protestirati zoper naklep, ki so ga izdali plemeniti koroški vodje ala Brejce v „Miru“. Slovesno protestiramo kot list napredne inteligence, ki v svoji požrtvovalnosti pošilja podpore za slovenske akademike, da bi se jel dejanski izvajati gorejšnji naklep, apeliramo na ponos koroških in slovenskih svobodomiselnih visokošolcev sploh, da se ne dajo na tak banalen način terorizirati od koroških klerikalcev ter se ukloniti za tistih par — grošev, ki jim jih nudijo Brejce e tutti quanti. Naj bodo prepričani, da slovenska inteligenca, ki stoji na strani akademikov, ne bo mirno gledala takega početja. Za danes kličevo dotičnemu, ki je porodil idejo, da se odtegne neklerikalnim koroškim akademikom podpora: Fej!

— **Gornja Radgona.** (Poturica Wratschko v škripih.) Iz Gornje Radgone se nam piše: Krčevito se je držal janičar Wratschko načelnika stolca v gornjeradgonskem

(Dalje v prilogi).

okrajnem zastopu. Celih 17 let se je bil najljubejši boj to ob najsevernejši narodni meji. Z nasiljem in korupcijo najgusnejše vrste so se vzdržali Wratschko in njegove kreature na gospodstvu v okraju, dasi so zagrešili na škodo kmetskega ljudstva nešteto pregreh. In zdej, ko je Wratschko videl, da pride čas, ko mora pasti s prestola, ko mora zbledeti njegova slava, se je na eni strani v ptujskem »Stajerou« z žalostjo poslavljaj od politične »slave«, na drugi strani je pa delal na to, kako bi se še vendar mogel vzdržati. In ker drugače ni šlo, poskušal je to zopet s korupcijo — s podkupovanjem. A ob značajnosti naših mož so se razbili njegovi načrti. Pa naj govore dejstva: Jože Veberič, župan v Boračevu, je dne 28. jul. in dne 18. avg. t. l. pred večerji prišel k meni g. Fr. Wratschko, okr. načelnik, in mi rekel, naj greva neke ceste gledat. Ko sva tiste pogledala, me je nagovoril, naj grem z njim v njegove gorice. Meni se je to čudno zdelo, kako on mene zdej v klet vabi, dasi je bil prej že štiri leta hud name. Šel sem, in tam me je nagovarjal, naj letos pri volitvah z njim volim, ker drugače je preč z njim »ferti«. Jaz sem mu na to izjavil, da najbrže k volitvi ne grem, in potem me je pustil. Rekel pa je, da še pridemo prej pri Grili vkup, in tam se bomo pogovorili. Za tem je poslal parkrat svojega tajnika gosp. Slavica k meni, naj gotovo pridem 27. jul. ob 6. uri v Orehovec k njemu, da mi ima izročiti neke sirotinske denarje. Šel sem, in ko sva tisto uredila, me je zopet silil, naj grem z njim v njegove gorice, da hoče z menoj nekaj posebnega govoriti, česar drugi nihče ne sme čuti. Sla sva in tam me zopet začel nagovarjati, naj vendar letos volim z njegovo stranko in potem pravi: »Du bekommst einen blanken Fünfiger, saj ti ne bo škodil, samo povedati ne smeš nikomur, drugače sva oba zaprta. Woher das Held herkommt, brauchst du nicht zu wissen.« Jaz mu na to nisem rekel nič in sem se hitro od njega poslovil, drugo jutro pa vse to povedal Jakobu Zemljicu in še nekaterim drugim. Župan Fr. Kegl pa je izpovedal to-le: Mene je prišel povabiti dne 22. jul. t. l. Koller, župan v Hrastju, naj grem z njim v gorice; tam me je nagovarjal, naj pri volitvah v okr. zastop volim stranko Wratschkovo in je djal, da, če bom z njim volil, dobim 20 goldinarjev, »katere so mi gospod Zoržini dali.« Pristavil je, da moram o tem tiho biti. Jaz mu na to nič nisem rekel, in on je tudi rekel: »Se (saj) boš Veberič tudi z nami vola, njemu 'do Wratschko 50 goldinarov dali.« To sem potem hitro drugim povedal. To so dejstva, katere so pričre izjavile pred sodiščem. Slovenska javnost mora odločno zahtevati zaslužen kazen za poturice, izdajice slovenskega naroda. Zato zahtevamo od o. kr. sodnije v Gornji Radgoni najodločnejšo nepristranost. Slišimo, da se je postopalo pri zaslišanju prič jako bagatelno; od 10. do 12. na 12 uro je bilo zaslišanih osem prič, čeravno sta se delala za vsako priččo dva zapisnika; in ob tem času sta bila zaslišana tudi obtožena. Ena priča je morala dati celo na prazno polo svoj podpis. Zahtevamo od tamošnjega sodnika odločno strogo objektivnost, zagotavljamo ga, da bomo tudi mi pač objektivno, a tudi strogo zasledovali to zadevo in da jo bodo zasledovali tudi naši poslanci. Proti ljudem, ki so skozi desetletja tlačili k tlom naše narodne pravice, ne poznamo nobenega pardona, te se mora politično ubiti do onemoglosti. Pripomniti je še, da je Wratschkov bivši tajnik Slavčič hodil še en dan pred volitvijo Veberiča izpraševati, kaj da misli.

Hudobnost naših klerikalcev. Kako strupensko so hudobni naši klerikalci, se vidi iz tega, da so sklenili uvesti svoje lastne užigalice in da bodo bojkotalirali vedno in povsod družbo Ciril-Metodovo. Drugi del svojega sklepa klerikalni brezdomovinci že izvršujejo: vsi, ki so prav klerikalno-rimsko zavedni, rabijo švedske užigalice in jih bodo rabili, dokler ne bodo imeli svojih, ki se bodo prodajale v razširjenju krščaustva med Slovenci. To je pač prava peklena hudobnost! Klerikalci rajše kupujejo in rabijo tuje židovsko blago, samo da ne bi naša šolska družba imela kak krajor profita od njih. Fej takim ljudem!

Odbor zadruge gostilničarjev, kavararjev itd. v Ljubljani prosi tem potom vse tiste, ki bi se radi udeležili shoda dne 16. in 17. sept. v Ljubljani, a niso prejeli vabila, naj se nemudoma zanje zglašijo po dopisnici, dobe pa vabila tudi lahko na dan shoda v »Mestnem domu«. Koder so zadruge, je odbor poslal vabila

zadruge ter prosi, da dotična načelnikstva store svojo dolžnost in dlane povabijo. Kdor si želi napredka in koristi v svoji obrti, pridi na shod. **Prvi kranjski gostilničarski shod** bo v Ljubljani 16. in 17. septembra 1907. Vzpored: V ponedeljek, dne 16. septembra sprejem g. stov pri raznih vlakih; člani sprejemnega odseka bodo nosili znake v mestnih barvah. Zvečer komers v hotelu »pri južnem kolodvoru« (g. Seydel), kjer svira popolna društvena godba in sodeluje iz prijaznosti slavno slovensko pevsko društvo »Slavec«. Začetek ob 8. uri, vstop prost. II. V torek, dne 17. septembra do 9. dopoldne sestane v restavraciji g. Križa »pri Zvezdi« na Cesarja Jožefa trgu. III. Ob polu 10. uri dopoldne zborovanje v veliki dvorani »Mestnega doma« z naslednjim dnevnim redom: a) 1. Pozdrav načelnikstva sklicovalnega odbora. 2. Volitev predsednika shoda. 3. Volitev dveh podpredsednikov. 4. Volitev dveh zapisnikov. b) 1. Predlog za odpravo vinske pijače v kleti v Ljubljani in ustanovitve vinskih sejmov po deželi. 2. O odpravi osmin ali takozvanih bušenšankov. 3. Akoja proti pivovarniškem kartelu napram gostilničarjem. 4. Predlog o zadacanju vina za privatnike. 5. Protest proti dajanju koncesij v najem tretjim osebam. 6. Odprava prodaje piva privatnikom naravnost iz pivovarn in zahtevanje koncesijoniranja prodaje vina in piva v steklenicah. 7. Odprava privatnih nekoncesijoniranih izkuharij. 8. Predlog glede ustanovitve obrtnega sodišča v Ljubljani. 9. Stokovna organizacija zadrug na podlagi novega obrtnega zakona in o ustanovitvi stokovne šole. 10. Odprava prisilne uprave in ruženi koncesij. 11. O ustanovitvi gostilničarske deželne zveze in zavarovanju za starost. 12. Razni nasveti in predlogi. IV. Ob 2. uri popoldne banket v hotelu »Ilirija« (gosp. Novak) Kolodvorske ulice, kuvert 4 K, brez pijače. P. t. udeležniki shoda, kateri se žele udeležiti tudi banketa, naj se blagovoliijo zglašiti do 15. septembra zadrugnemu odboru ter poslati 4 K za kuvert in osebo. Gospode načelnike zadrug in druge stanovske tovariše vabimo na ta prvi gostilničarski kongres na Kranjskem. Kongres mora biti tej obrti v splošno korist in pri četi krepke združene organizacije. Na noge za zboljšanje in napredek. Vabilo velja obenem kot vstopnica k shodu.

Iz Zagorja ob Savi. Z ozirom na dopis v Vašem cenjenem listu z dne 29. m. m. št. 199 o ljudski veselici zagorskih narodnih društev, ki se je vršila dne 25. m. m., in kjer pravi dopisnik med drugim tudi: »Par lepih pesmi nam je zapel pevski klub 'Zagorje', ki se sedaj pod prvočiteljem gosp. Vaštetom kaj izvrstno razvija«, blagovoliite priobčiti sledeče v pojasnilo. Kakor je iz omenjenega dopisa razvidno, je g. dopisnik o razviku in vodstvu pevskega kluba slabo informiran. Da ima Zagorje danes sploh slovenski pevski zbor, ki je za zagorski življenjski vitalnega pomena, se imamo v prvi vrsti zahvaliti edino g. nadučitelju g. Levstiku. Med njegove zasluge spada tudi ustanovitev prepotrebne pevskega zboru, ki se pod njegovim mojstrskim vodstvom zares izvrstno razvija, ne pa pod vodstvom g. Vašeta, ki je bil le za čas odsotnosti g. nadučitelja Levstika vodja imenovanega pevskega kluba.

Shod hrv.-slovenskega istrskega dijaštva v Pazinu. V soboto in nedeljo je bil v Pazinu shod hrvaško-slovenskega istrskega dijaštva. Udeležilo se ga je okoli 90 dijakov, visokošolcev in abiturientov pazinske, oziroma pujske gimnazije. Predsedoval je shodu absol. phil. dr. Tentor, ki je poudarjal pomen sestanka: da se dijaštvo informira o lastnih težnjah in potrebah ter da jim skuša pomagati, da se medsebojno spozna od bližje in da premoti stanje zapuščenega istrskega naroda in se v tem oziru pripravila za bodoče svoje delovanje. Predaval se je v soboto o narodni zavesti, istrskem ljudskem šolstvu in narodnem gospodarstvu. Zvečer je bil komers. V nedeljo zjutraj so sledila poročila o stanju dijakov v Zagrebu, Pragi, Gradcu in na Dunaju ter predavanji o dolžnosti in zadači dijaštva. Odbor se je odbor, ki naj pripravi do Velike noči ustanovitev ferijalnega društva za Istru. Sprejele so se resolucije za osnovevanje slovenske univerze in poziv na vse jugoslovanske poslance v parlamentu, da skupno nastopijo za ta postulat slovenskega naroda, končno pa še resolucija za reciprociteto zagrebškega vseučilišča.

Pogoji za sprejem na c. kr. živinozdravniško akademijo v Ljubli. 1. Kot redni slušatelj akademije more biti sprejet oni kandidat,

kateri se izkaže s spričevalom zrelostnega izpita (maturu) gimnazije ali realke. 2. Ako je svoje študije v preteklem letu na neki drugi visoki šoli nadaljeval, mora se izkazati s dotičnimi dokumenti. 3. Doba študij traja 8 semestrov ali 4 leta. 4. Vpisovanje traja do osmega oktobra, počenši s 1. oktobrom leta 1907. Učni jezik je poljski. Na tej edini slovenski akademiji je bilo dosedaj vpisanih mnogo Slovencev, Poljakov, Rusinov, Hrvatov, Čehov, Srbov in Bolgarov, katerim se študije na podlagi slovenskega jezika znatno olajšavajo, osobito, ker je vsakemu slušatelju dovoljeno delati izkušnje v materinskem jeziku, ker razumejo gg. profesorji vse slovanske jezike. Življenje v Ljubli je sploh bolj ugodno, kakor pa na Dunaju. Klinika je urejena po švicarskem sistemu; vsak slušatelj ima priložnost, da se izuči v svoji stroki popolnoma. Rektorat o. kr. živinozdravniške akademije.

Štajerski deželni zbor, ki je bil le odgoden, ima 25. sejo prihodnji ponedeljek. Na dnevnem redu je šest ustnih poročil, tako da preide deželni zbor takoj k rednemu delu.

Poročilo se je operni pevec gosp. Ivan plem. Zach s pevko in igralko gospod. Vido Kočevarjevo. Oba sta angažirana na novo hrvaško gledališče v Oseku in se zahvaljujeta tem potom p. n. ljubljanskemu občinstvu za vso njegovo dobrohotno naklonenost.

Slovensko gledališče v Gorici. Člani slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani gostujejo zadnji pot v tej sezoni v Gorici dne 21. in 22. t. m. v »Trgovskem domu«. V soboto 21. septembra vprizore »Kovarstvo in ljubezen«, drama, spisal Frid. Schiller in v nedeljo 22. septembra »Njegova hišna« (Nelly Rozier), burka, spisala Bilhaud in Hennequin.

»Zborovanje uradnih slug« K članku v »Slov. Narodu« z dne 9. t. m. »Zborovanje uradnih slug« bodi povedano, da med one udeležence, katerim je g. Hübscher tolmačil nemški govor g. predsednika z Dunaja v slovenskem jeziku, ni prištevati c. kr. sodnih in slug tukajšnih c. kr. uradov, kateri vsi so večši slovensčine in nemščine in nekateri tudi še laščine in hrvaščine.

Nova hranilnica in posojilnica. Ustanovila se je »Kmečka hranilnica in posojilnica v Senožečah«. **Veliko narodno veselico** prireditelja telovadno društvo »Sokol« na Jesenicah in Ciril-Metodova podružnica za jeseniško občino dne 15. t. m. na Ferjanovem vrtu na Savi. Spored: 1. Javna telovadba; 2. koncert; 3. petje, srečolov in šaljiva pošta; 4. ples in prosta zabava, pri kateri se bodo pekli janci na ražnju. Pri veselici sodeluje slavno sokolska godba iz Prvaceh na Goriškem v sokolskem kroju. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 60 vin. K obilni udeležbi vabi veselični odesk.

Iz Škofje Loke se nam poroča. Vrtna veselica, ki se je vršila minolo nedeljo 8. t. m. v prostorih brata Otona Guzelja v Škofji Loki in prid škofojloškemu »Sokolu«, se je obnesla, kakor je že bilo pričakovati v popolno zadovoljnost vseh. Uspeh je bil povzročil toliko za našega mladega »Sokola«, ki se je v gmotnem oziru zopet bolj ojačil, kakor tudi za celjeno občinstvo, ki se je dobro zabavalo do pozne noči. Na to veselico je došlo mnogo odličnih gostov iz okolice in iz naprednega Kranja, pa tudi čvrsti brati Sokoli iz Zirov so se odločili za naš poset o priliki njihove zadnje veselice ter so došli v kroju, da se razvesele v družbi svojih loških bratov. Celo iz Idrije je došel brat J. Novak potem, ko se je isti dan še udeležil slavnega razvija zastave bratskega nam ribniškega »Sokola«. Hvala vsem! — Pred pričetkom oficialnega dela veselice je brat Ante Gaber z iskrenimi besedami pozdravil mnogobrojno občinstvo, pojasnil pomen naše današnje veselice apelujoč na vse, da bi naj vsak po svojih močeh pripomogel mlademu loškemu »Sokolu«, da si postavi svoj trdni temelj. Nato se je predstavljala igra »Stempihar mlajši«. Vsi igralci so svoje vloge kar najbolje pogodili. Igrali so tako naravno, da so želi obilo pohvale. Tudi smeha je bilo dovolj. — Godba iz Gorice je pridno svirala vesele komade in življenjopolna mladina se je okretno sukala na okusno prirejenem in zelenjem ozaljšanem plesišču. Za prireditev plesišča in celega veselicega prostora imata največje zasluge brata Avgust Blaznik in Joško Zihel, ki res zaslužita, da se jima izreče bratska pohvala za njuni obilni trud. Toda tudi drugi bratje Sokoli so pridno pomagali, kjerkoli je bilo treba, zlasti so dobro skrbeli ves čas za uzorni red. Umevno je, da zaslužijo naše pohvale tudi naše narodne gospodične, ki so se trudile bodisi pri igri, blagajni, z razpordajanjem števil za srečolov, korijandolov in razglednic za šaljivo pošto. Naš vedno marljivi pevovodja g. Oskar Dev je tudi zdej nastopil s svojim kaj izborom

no izvežbanim zborom in cenjeno občinstvo je po zvršetku vsake pesmi dajalo duška svojim čutilom z glasnim priznanjem pohvale in ploskanjem. Pa tudi kar se tiče potrebe smemo biti povsem zadovoljni. Gostilničarka Mažovka s svojo izborno kuhinjo in brat Oton Guzelj, znani naš vinotrčec, s svojimi naravnimi vini, sta se zares potrudila, da so naši želodeci bili vobče zadovoljni. Splošno pa je po tej veselici še opaziti, da se je navdušenje za našega »Sokola« pomnožilo, zlasti pa se pridno oglašajo škofojloška mladina s svojim pristopom k temu narodnemu društvu. In prav je tako. Ti pa naš škofojloški »Sokol« čvrsto nadaljuj svoje delovanje po začrtani poti in z geslom: Okrepanje, moč in vztrajnost!

IV. shod avstrijskih črevljarjev se je vršil v nedeljo in ponedeljek na Dunaju ter je razpravljal o stanovskih zahtevah avstrijskih črevljarjev. Udeležba je bila jako številna, razprave živahne. Shod se je predvsem pečal z določbami novega obrtnega reda, v kolikor zadevajo črevljarski obrt. Sklenilo se je v tem pogledu zahtevati od vlade, da prodajo črevljev prepove trgovcem z mešanim blagom ter ukrene, kar je potrebno, da se prodajalcem črevljev ne glede na to, ali so dne 1. januarja 1907 že izvrševali ta obrt ali ne, kratkoma odvzame pravica, jemati mero za črevlje in efakturirati naročila na črevlje, ki jih nimajo v zalogi. Obrtna novela namreč razlikuje med takimi prodajalci črevljev, ki so svoj obrt izvrševali že pred 1. januarjem 1907 in takimi, ki so pričeli s prodajo stoprav po tem terminu; le prvim daje pravico, jemati mero za črevlje. Nadalje je shod sklenil, opozoriti vse organizacije črevljarjev, da vestno pazijo na to, da se prodajalci črevljev drže zakona, ki prepoveduje prodajalcem črevljev prevzemati črevlje v popravilo. Shod je zahteval primerno zastopstvo v obrtnem svetu in uradu za delavsko statistiko. Sprejela se je resolucija, ki pozivlja strokovne zadruge črevljarjev, da poskrbe za to, da se bodo mogle vršiti pri zadrugah pomočniške skušnje ter da delajo na to, da se zadrugam prizna pravica, obdrževanja sedaj še fakultativnih mojstrskih skušenj. Shod se je nadalje izrekel za to, da se prepove delo na domu izven delavnice in takozvano delo po hišah (šтира). Končno so bile sprejete resolucije, ki zahtevajo uvedbo starostnega in zavarovanja za onemoglost za samostojne rokodelce, zakon zoper umazano konkurenco in omejitev dela v kaznilnicah. Shod je razpravljal tudi o davčnih vprašanjih in spoznal za potrebno, da se odpravi pridobina (obrti davek) ter uvede progresivni dohodninski davek. Na ta način bi se obdačitev pravično uredila, dvojno obdačenje pa odpadlo. Shod je pozval vlado, da gospodarskim združbam rokodelcev, surovinskih društvom, skupnim prodajalnicam in skupnim delavnicam zagotovi milejšo obdačitev. — c.

Višek budalosti in puhloglavosti. Piše se nam iz Slovenskih Goric: Našemu štajerskemu učitelstvu preti nevarnost. Črn oblak vstaja izza Pohorja, razpenjajoč se nad Slovenske gorice. Ta praveči črni oblak, ki se pa v resnici ne spenja ob širnem svodu ter ga ni prignala sila elementa, nosi v sebi bič za naše učiteljstvo. Pritrila ga je prebujna, v visokih sferah neumnosti in domišljavosti plavajoča fantazija gospoda Jožka Lassbacherja, kaplana pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah. Ta mož, ki je nabiral vso modrost v Šturmovi »ekstra« sobi, pada pogosto v delirij. Pred njim vstajajo nadnaravne prikazni, med katerimi vidi samega sebe spenjajoč mogočno svojo roko celo nad državne oblasti, nad državne zakone. Te prikazni so mu vtisnile fikšno idejo, namreč reformirati naš šolski zakon. Naš velezaslužni nadučitelj, ki deluje več let na šolskem polju, kot jih ima kaplan, je že star, in Lassbacher ve, da pojde nekoč v pokoj. To mu sedaj ne da mirno spati. V svojem deliriju vidi novega nadučitelja, kako pobija spretno in mogočno njegove spletkarje ter deluje uspešno v povzdigo našega ljudstva. Da bi se tedaj ne uresničilo to, kar mu prerokujejo prikazni, je sklenil dični Šipkov Pepek z vsem svojim vplivom doseči pri okrajnem in deželnem šolskem svetu to, da ne bo drug učitelj imenovan nadučiteljem pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah, kakor oni, ki podpisuje reverz, ter se tako s častno besedo zaveže, da bo lahko klerikalno »bralno društvo« v šolskih prostorih, (ker je sedaj vrženo skozi duri), da ne bo nikdar delal proti temu »bralnemu društvu«, da ne bo nikdar revolucionarno postopal okrog »hleva za bolno živino«, kakor imenujejo hudomušneži »stotenkamro«, v kateri vzgaja naš kaplan brunne svoje devičarje in device. Podpisati bo tedaj moral reverz, potem katerega bo šele lahko imenoval nadučiteljem. Ta neumni izrodek Lassbacherjeve domišljije približemo javno, da bo slavno občinstvo

širok slovenskega ozemlja vedelo, kake domišljave kaplane imamo pri nas. Če bi si kaj takega mislil mož med štirimi stenami svojega stanovanja, bi mu ne zamerili, a da se upa to javno izpovedati, to je že preveč. Znano nam je, da so naši klerikalci vsega zmožni, a da iztuhajo tako bedastočo, se nam pač do danes niti sanjalo ni. Tak duševni revček bo uplival pri oblastvih ter delal ovire na tak bedast način? Potem bi bili pač že daleč v močvirju smrdečega klerikalizma, če bi se kaj takega dogajalo. Prepuščamo tedaj občinstvu sodbo, s kakim merilom bi se dalo zmeriti duševno obzorje moža, ki izkuha kaj takega. Dobiti bi se moralo pač najboljšo povekšalno steklo, da bi tako merilo sploh poznali. Torej slavno učiteljstvo! Pozor! Preti grozna nevarnost! Ponižno se pripogni ter poljubi gospodu Lassbacherju roke, ker brez njih najvišjega privoljenja — ne bo imenovanja — ne bo avanzmá. Kom p e n t e n t.

VI. mednarodna konferenca proti tuberkulozi, ki se je udeležile odpotnici in zdravniki vseh držav, zboruje od 19. do 21. t. m. na Dunaju. Glavni predmet njenega posvetovanja so pota okuženja s tuberkulozo. Dalje obravnava konferenca o potrebi zgaševanja tuberkuloznih obolenj in o otroških zdraviliščih za jetičnike. Priglašeni pa je tudi veliko številno predavanj. Dne 19. zvečer se vrši sprejem udeležencev v cesarskem dvorcu, dne 20. zvečer pa v mestni hiši. Dne 21. je izlet v zdravilišče Alland, ki je eno prvih in najuzornejših zgrajenih zdravilišč za jetičnike. Organizacijskemu odboru konference pripadajo za Kranjsko dvorni svetnik grof Chorinsky, deželne vlade svetnik Dr. Zupanec in glavni tajnik dr. Demeter Bleiweis-Trsteniški kot zastopniki deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih.

Za ljudske knjižnice so nadalje darovali slov. akad. fer. društvo »Gorotan«: Cast. g. I. Klemenčič, župnik v Borovljah, 27 knjig (vse Mohorjeve); tov. cand. phil. Fran Mišic v Borovljah 7 knjig (Mohorjevih); tov. kand. iur. Rudolf Ravnik v Glinjah 2 knjigi; gosp. Josip Mankoč pri Sv. Petru na Krasu 28 knjig (razun ene vse Mohorjeve). Prisrčna hvala! Cenjene rodoljube prosimo, da naj nam ne pošiljajo knjig družbe sv. Mohorja, ker se ne dajo uporabiti za ljudske knjižnice, zato pa prosimo več denarnih sredstev in dobrih knjig. Doneski naj se blagovolijo pošiljati podpisano. — Za slov. akad. fer. društvo »Gorotan«: iur. Rafko Petrič, t. č. predsednik, na Lešah, p. Prevalje.

Optičke novice. Opatija v 25. letu obstanka kot zdravilišče. Letos s 1. septembrom je stopila Opatija v 25. leto kot svetovno zdravilišče. Kako rapidno je Opatija od leta 1883. rastla in napredovala, govori pač najbolje število gostov, ki so prihajali od imenovanega leta pa do danes v Opatijo. Tako je na primer v letu 1883./84. obiskalo Opatijo 1412 oseb. Leta 1893./94. 8266, a leta 1903./04. pa že 23.223 ljudi. Najboljša sezona je bila 1906./07., v kateri sezoni je obiskalo Opatijo nič manj nego 31.337 oseb. Vseh gostov od leta 1883. do 1906. je bilo ne vstevši tiste, ki so si prišli Opatijo ogledat za 2 ali 3 dni in one, ki niso bili pri zdraviliščni komisiji prijavljeni, 282.304. Številke torej najjasnejše govore, kako lepo napreduje Opatija, kar se ima pač zahvaliti edino zdravemu podnebnju in prekrasni obmorski legi, nikakor pa ne kaki osebnosti, v kateri je slučajno tičal nemški duh, s katerim se danes Nemci hvalijo, da so oni povzdignili današnjo Opatijo iz ribiškega sela z malimi bajtami, kakor piše zadnja opatijska »Kur- und Badezeitung«. Opatija je bila tudi pred 25. leti zdravilišče in bila je zdravilišče tudi preje, preden se je kakšen dr. Schüller, kakšen Kiener, kakšen Kreisel in Heller rodil, samo da ni bilo svetovno znano. Da je to resnica, morajo povedati stari Opatijci, ki so že veliko let pred Schüllerjevim prihodom videli gospodo prihajati na letovišče v Opatijo, dokazi so nam pa poleg prekrasnega parka tudi vila Škarpas sedanja »Angiolina«, v kateri se sam nemški cesar ni sramoval stanovati, vila Pepina in razna druga poslopja, katera, četudi pred 50 in 100 leti zidana, še danes ne delajo sramote Opatiji. Altreche Fischerdorf. Kar se pa tiče tedanjih prebivalcev Opatije, se mora pa priznati, da niso bili nikoli po poklicu ribiči, nego vredni in častiti pomorski kapitani in pomorščaki, katerim so morali sedanji hotelirji v Opatiji, takrat še hotelski sluga, čevlje snažiti. To naj si zapomni v prvi vrsti Kreisel, urednik opatijske »Kur- und Badezeitung«, v kateri pri vsaki priliki najgrje sramotni domačine. Prišel je od Bog ve kje, lačen in raztrgan, a sedaj ko se je najedel in se očistil s slovenskimi žulji, ga pa že sam vrag ne more trpeti, in menda ne bo dal preje miru,

dokler se mu ne bo občutljivo povedalo, da Opatija ni pristojno mesto za njegove vsenešne operacije.

— Ein Förderer Abbazia's. Pod tem člankom in seveda slika kaže Kreisel v opatijski »Kur- und Badezeitung« nekoga Antona Kienerja kot pospeševalca Opatije. To presega že vse meje te Kreislove harlikinade! Anton Kiener pospešitelj Opatije! Kdor je to napisal, pač ne more imeti glave čisto v redu. Kdo in kaj je bil Kiener, bo pač še vsak vedel, kdor ga je poznal, drugim pa naj povemo, da se je ta človek klatil nekoliko let po Opatiji, in če bi se ga ne bilo ravnateljstvo Južne železnice usmislilo in ga zadnji čas, ko je bil takorekoč z eno nogo že v zelenem vozu, vzelo v službo, bi se mu bilo kaj drugega pripetilo. Za Opatijo ni storil Kiener nič drugega, kakor da je bil strasten sin matere Germanije, kakor so vsi ti, ki mu sedaj slavo pojejo v listu. Če pojde tako naprej, bomo pač nekoga dne gledali v »Kur- und Badezeitung« poleg dolge klobasice slike Obiltschnigga, Hella, dr. Chona, Hinterleitnerja, nad njimi dr. Tripolda, pod njimi pa Kreisla. Srečna Opatija, da ima te ljudi v svoji sredi!

— Tuji v Opatiji. Opatija je obiskalo od 1. do 4. septembra 1907 567 oseb, a 4. septembra 1907 je bilo v Opatiji nastanjenih 2375 oseb.

Prosto oljno gasilno društvo v Litiji priredi v nedeljo 15. sept. tombolo in veselico v znano lepih gostilniških prostorih gospe Roblekov (pri Oblaku) v Litiji. Po tomboli prosta zabava in ples. Pri veselici sodeluje slavna ojska narodna godba. Začetek tombole ob pol 5. popoldne.

Pomlad v jeseni. Prijatelj našega lista iz Šmarja v sodnem okraju Ajdovščina nam je poslal dve kostanjevi vejici s prekrasnim cvetjem. Res nekaj izrednega, toda to je le vzrok prevelike suše, ki je letos ondi prizadela mnogo škode.

Letina medu na Kranjskem. Kranjska čebela, ki slovi po vsem svetu vsled svoje nenavadne pridnosti, je bila letos posebno marljiva. Radi ugodnih vremenskih razmer spomladi in poleti zlasti ob času, ko sta cvela lipa in kostanj, je bilo vedno dovolj dobre paše. Ker je povrhu tega letos tudi ajda dobro obrodila, je bilo čebelam mogoče napolniti bogato zastavljeno satorje z najboljšim medom. Kranjski čebelarji — ki že davno niso imeli tako ugodne letine — bodo letos prav lahko spravili v denar ta svoj pridelek, zlasti ker so se začeli prav pridno oglašati vnanji kupci. Cene medu in voska sicer še niso stalne, vendar pa se najbrže določijo že v par dneh.

Radeckega veteran umrl. Včeraj so pokopali upokojenega pismo-noš gos. Simona Jerasa, ki se je boril pod Radeckym v letih 1847, 1848 in 1849 v Italiji.

Umrl je po dolgotrajni bolezni na Stranski poti mizar gosp. Ivan Trček. N. v m. p.

Porotne obravnave v Trstu se prične 16. t. m. in so na vrsti sledeča hudodelstva: Ernst Kuret je obtožen razširjanja hujskajočih tiskovin, Anton Gerlanc tatvine, Evgen Cetin pa umora.

Zažig. Kakor smo že poročali v ponedeljek, je v noči od sobote na nedeljo v Zgornji Senici pri Medvodah nastal ogenj, ki je upepelil 12 (ne 8) poslopij. Sodi se, da je nekdo nalašč zažgal. Pogoreli so Marija Bernard, I. Čadež, Marija Vilfan, Frano Vilfan in Frano Krizaj. Vse škode je 10.000 K, za-varovalnice pa samo 1600 K. Pri požaru se je zelo opekla 83letna Katarina Foletič.

Vojaškega beguna je prijel po-tica v Slovenski Bistrici. Begun je Mehmed Čerić, ki je pobegnil od 2. bosanskega polka v Gradcu. Pod civilno obleko je imel še celo vojaško uniformo, fes pa v žepu.

16 ur živ pokopan. Pri izkopa-vanju na gori Učki je podsulo kmeta Peruca, ki je bil 16 ur pokopan, vendar je dobil le neznatne poškodbe na nogi.

Na legarju je obolel polkovni trobec pešpoka štev. 47 iz Gorice. Bolan leži v Ljubljani.

Vlom. V nedeljo so med mašo neznani tatovi vlomili v župnišče v Gabrovici na Gorickem in odnesli vi-karju Nemcu 800 K denarja.

Smrten padec. Berač Anton Albrecht iz Strazišča pri Kranju je tako nesrečno padel po stopnicah, da je na mestu obležal mrtev.

Skrajna hudobnež. V Trstu je 18letni delavec Frane Ceglar prišel v stanovanje bolnega Franca Jarca, kjer je vse pokradel, kar je bilo kaj vrednega, ker se mu je pa zdelo premalo, prevrnil je gorečo petrolejsko svetilko, da je nastal ogenj in bi se bil Jaro gotovo za-dušil ali pa celo zgorel, da niso na njegovo vpitje prihiteli ljudje, ki so ogenj pogasili. Ceglar je seveda zbežal, a so hudobneža kmalu aretirali.

Hudobno poškodovanje. Več mladih fantov sokolskega naraščaja si je bilo na Cesti na loko po dovo-ljenju gospodarja g. Večaja napravilo na dvorišču preprosto telovadnico na prostem. Po krajoarjih so abirali ti mladi telovadci denar med seboj in deloma tudi pri drugih ljudeh in si tako napravili nekaj najpotrebnejšega preprostega telovadnega orodja. Neki zavidni zlikovec je pa včerajšnje noč mladim telovadcem iz hudobije raz-sekal to orodje in tako napravil mar-ljivim telovadcem okoli 14 K škode ter za dalj časa onemogočil telovadbo. Če bi kdo hotel dovtetnim mladeni-čem pripomoči s kakšnim majhnim zneskom, lahko izroči denar našemu upravitelstvu.

Pozabila je včeraj popoldne neka dama na vratih Mestne drev-nice ob Cesti na Rožnik črno usnjato, ročno torbico, vredno 6 K, v kateri je imela malo usnjato, rdečo odar-nico z vsebino 16 K, zlata očala, žepni robec s črkama O. S., svinčnik, papir in pismo, in ko se je že nekaj časa povrnila nazaj, je torbico od-nesel nek približno 8 let stari deček, ki je bil bosonog, belo oblečen in je nosil bel slamnik na glavi. Komur bi bilo o tem kaj znanega, naj poroča policiji.

Izgubljene in najdene reči. Učiteljica gd. Marija Benedekova je izgubila srebrno zapustnico, vredno 8 K. — Čevljar Anton Novak je našel na Fran Josipa čisti moški če-velj. — Neka gospodična je izgubila rdečo torbico, v kateri je imela 20 K denarja in 4 umetne zobe. — Pred mestnim policijskim komisarijatom je neka stranka pozabila črno, s srebrom okovano palico. — Rudolf Skrajnar je izgubil 5 K vreden zlat prstan. — Na južnem kolodvoru je bil izgubljen, oziroma najden zabojček otroške obleke, par manšet, usnjata tobačnica, črna površnik, črn, lesen kovčeg, prazna steklenica, moški bel klobuk, zelen suknjič in 6 dežnikov.

Delavsko gibanje. Predvčeraj-šnjem se je z južnega kolodvora od-peljalo v Ameriko 120 Slovencev, 30 Hrvatov in 55 Macedoncev, 22 jih je prišlo pa iz Malinita.

Otrok utonil. V Zunanjih Gori-cah v ljubljanski okolici je utonil triletni sin Anton kočarja Andreja Debeveca v obcestnem jarku.

Zaklalo se je živine v mestni klavnici od 25. avgusta do včetega 1. septembra 1907: 66 volov, 7 krav, 4 bik, 1 konj, 148 prašičev, 164 telet, 45 kostrunov in kozlov in 3 kozlički; zaklane živine se je vpeljalo: 2 pra-šiča, 9 telet in 444 kg mesa.

Semenj. Dne 11. t. m. je bilo na tedenski semenj prignanih 221 volov, 295 krav in telet, skupaj 516 glav. Kupčija je bila srednja.

Izgubil je nekdo zavoj raznih spisov brez veljave za pajdeltelja, a za lastnika imajo veliko vrednost. Kdor bi bil zavoj morda našel, naj ga izvoli poslati na naslov: Josip Goljevšček, trgovina z lesom, Gorica.

Drobne novice. Dalmatin-ski namestnik Nardelli baje odstopi v najkrajšem času vsled bo-lezni in političnih razmer. Namestnik leži sedaj bolan na Dunaju. V de-želni zbor se sploh ne misli več po-kazati, ker mu ni bilo mogoče izpol-niti svojih obljub glede rešitve je-zikovnega vprašanja.

— Cesar Viljem in španski kralj prideta koncem tega meseca k nadvojvodu Frideriku na Ogrsko za več dni na lov.

— Za namenskega poslanika v Rimu je določen državni tajnik zunanjih del pl. Tschirschky.

— Bolgarski knez Ferdi-nand je sprejel in pogostil rusko vojaško deputacijo.

— Minister baron Ahren-thal je dobil veliki križ angleškega Viktorijinega reda.

— Vesto zopetni omožitvi grofice Montignoso z njenim učiteljem za klavir Gosellijem je hudobna izmišljotina. Sicer se grofica lahko civilno drugič omoži, a izgubila bi letno apanažo 36.000 mark, ki jih dobiva od saksonskega dvora. Tudi hčerka Monika bi se ji takoj odvzela.

— Nezgodna na manevrih. Pri bavorskih manevrih ob češki meji je cela eskadrona pridvila med gle-dalce iz Češke. Več oseb je prav hudo ranjenih.

— Kolera. V Königshütte na Nemškem je neki železničar umrl za kolero. V ruski guberniji Smolensk je znova zbolelo 35 oseb za kolero.

Premeten trgovec. Neki pariški trgovec s slikami si je izmislil zelo zvito reklamo. Pri neki ugledni rod-bini v Bordeauxu je kupil krasno sliko slovečega slikarja in je bil plačal zanjo 10.000 frankov, ker je bilo brez vsakega dvoma dokazano, da izvira slika res od imenovanega slikarja. Toda kako je bil prodajalec presenečen, ko je dobil par dni nato od sodišča dostavljeno tožbo. Trgo-vec ga je tožil, da mu je prodal na-pačno sliko. Pri obravnavi se je iz-

kazalo, da je slika pristna in trgovec je seveda tožbo izgubil. A to je tudi hotel imeti, kajak vled sodno obrav-nave je slika zaslovela ter se je kmalu oglašil kupce, ki je plačal za-sliko 80.000 frankov.

Živila se podraže. Poljedelsko ministrstvo je razglasilo uspeh le-tošnjih kmetijskih pridelkov na ce-lnem svetu (seveda približno proraču-njeno), in sicer se je pridelalo, oziro-ma se bo pridelalo v milijonih meter-skih stotov: 859.86 pšenice, 407.14 rži, 331.35 ječmena, 541.19 ovsu in 937.24 koruze; skupno 3076.78 mili-jonov meterskih stotov. Lani se je pridelalo v milijonih meterskih sto-tov: 938.48 pšenice, 399.24 rži, 326.30 ječmena, 535.92 ovsu in 1051.68 ko-ruze. Potemtakem je letošnja letina za 174.84 milijonov meterskih stotov slabša od lanske, kar bo imelo za na-ravne posledice splošno podraženje živil.

Rnjževnost.

— Novele in črtice. Spisal dr. Ivo Šorli. Natisnila in založila Ig. pl. Kleinmayer & Fed. Bamberg. Strani 228. Cena vezanemu izvodu 3 K 60 vin. Šorli je eden najpri-ljub-njših med živimi slovenskimi no-velisti. Veliki, svet pretresujoči pro-blemi ga ne mikajo, niti zagonetni značaji. »Greif nur hinein ins volle Menschenleben, und wo du's packst, da ist's interessant« — to je nekako temeljno vodilo njegovega literarne-ga delovanja. Snovi zajema iz doma-čega življenja in ljudje, ki jih opi-suje, so zrasli na slovenskih tleh. Slo-venski milje, slovenski ljudje, slo-vensko življenje — to dela Šorlija tako prikupnega. Najnovejše njegovo delo obsega enajst krajsih novel, slik, črtic in študij. Vse so zanimive, vse so umetniško lepo zamišljene in iz-vedene in bodo našle gotov mnogo čitateljev.

— Trgovski koledar za l. 1908. Uredila dr. Maru in Silv. Šker-binec. Cena 1 K. Marljivo sloven-sko trgovsko društvo »Merkur« je iz-dalo tudi letos svoj koledar. Po vse-bini je tako bogat, po opremiti tako ličen, da se je kar čuditi nizki ceni. Poleg koledarske vsebine prinaša celo vrsto jako skrbno, spretno in pre-gledno sestavljenih poučnih sestav-kov, ki so važni za trgovca. V neka-terih se rekapitulirani in v pregled-no celoto zbrani različni v trgovskem življenju važni podatki, drugi sestav-ki podajajo popolnoma nove stvari, ki jih mora vsak trgovec vedeti, a jih ne ve, ker ne more do virov. Koledar je naravnost izborno delo, ki ga bo vesel vsak trgovec, vsak trgovski so-trudnik in sploh vsakdo, ki ima posla v trgovini.

Vse tu naznanjene knjige in li-sti se dobivajo v »Narodni knjigar-ni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 12. septembra. Vest, da namerava vlada na I. ljubljanski gimnaziji ustanoviti samostojne slovenske razrede, katerih vodja bi bil Slovenec, ki bi pa bil podrejen nemškemu ravnatelju višje gimnazije, se potrjuje. Euergerina akcija slovenskih poslancev je nujno potrebna.

Trst 12. septembra. V tekočem tednu so se vršila pogajanja na tržaškem namestništvu med italijansko »večino« in slovansko »manjšino« glede sklicanja istrskega deželnega zbora. Italijanska večina, ki je z ne-čuvenim cinizmom toliko let prepre-čala delovanje istrskega deželnega zbora, je vendar nazadnje pri-znala slovanski manjšini pravi-co, da imajo biti odgovori na slovenske oziroma hrvaške interpelacije tudi sloven-ski oziroma hrvaški. Deželni zbor bode sklican v Koper, bržkone pred 20. t. m. Na dnevnem redu pri-hodnjega zasedanja bode mnogo nu-jnih gospodarskih vprašanj, morda tudi volilna reforma. Umeva se samo ob sebi, da sporazumljenje glede na odgovore na slovanske interpelacije velja le za to zasedanje, ker je la-žja večina prišla s tem nasproti le najelementarnejšemu priznavanju pravi-ce manjšine.

Praga 12. septembra. Danes je poročal na svetovnem kongresu svo-bodnih mislecev Aškerc o kultur-nem življenju Slovencev z ozi-rom na svobodno misel in to v slo-venskem jeziku. Zaradi ogrom-nega števila oglašanih govornikov je mogel podati svoj referat samo v skrajšani obliki. Vsaki seji prisostvuje po troje vladnih zastopnikov. Danes bo sklep kongresa.

Praga 12. septembra. Kongres »Svobodne Misli« je bil danes za-tvorjen. Predlog čeških drž. urad-nikov, naj se vlada pozove, da sestavi za uradnike službeno pragmatiko, je bil sprejet. Udeleženci kongresa se odpeljejo v Tabor, kjer se poklonijo

spominu velikega Žižke, ki mu je tu postavljen spomenik. Občinski svet taborski je sklenil, da svečano sprejme udeležence kongresa in jih pogosti.

Dunaj 12. septembra. Danes popoldne so imeli tu konferenco nemški napredni poslanci iz alpskih dežela. Predmet posvetovanja je bilo predvsem vprašanje o kreiranju portfelja jugoslovanskega ministra-rojaka.

Budimpešta 12. septembra. »Pe-ster Lloyd« poroča, da se v kratkem skliče skupna ministrska seja, v ka-teri se bo obravnavalo o proračunu za l. 1908. Skupni vojni minister bo v sporazumu z oboma domobranskima ministroma zahteval ureditev ofi-cirskih plač. Nadejati se je, da bosta obojestranski vladi zadovoljni, da se postavki za zvišanje pre-jemkov sprejmo že v proračunu za l. 1908. Po projektu, ki ga je iz-delalo vojno ministrstvo, bi vsak činovni razred obsegal več stopenj, v katerih se imava avan-ziranje vršiti avtomatično.

Lipsko 12. septembra. Princ Maks saksonski, o katerem se je govorilo, da je kandidat nemškega cesarja za nadškofa v Poznanju, izjavlja, da je ta vest popolnoma neresnična.

Dunaj 12. septembra. Nagodbe-na pogajanja so se danes pričela ob 10. dopoldne. Razen ministrov so se konference udeležili še sekcijski na-čelnik Cihlař, Rössler in Ru-ber. Konferenca se je prekinila ob eni, ker je bil Wekerle poklican k cesarju. Ob dveh je cesar sprejel mi-nistra Kossutha.

Pariz 12. septembra. Vlada je ukazala generalu Drude, da ima nasproti Kabilom stopiti v ofen-zivo. Ministrski predsednik Cle-menceau se je izrazil, da je vlada dala generalu dovolj vojakov na raz-polugo, da z vso energijo lahko na-stopi z ofenzivo.

Se dobi povsod!
Kalodont
neobhodno potrebno zobna Cremé
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Usak petek in usak postni dan
se dobijo sveže, izbrane
morske ribe
pri Anton Stacul.
3079-1

Št. 35061.

3078-1

Razpis.

Za šolsko leto 1907/8 je podeliti v hvalečen spomin na

Nje Velič. presvetlo cesarico Elizabeto določeno podporo v znesku 400 K, do katere imajo pravico deklice, ki so do vršile tukajšnje strokovno šolo in se žele v umetnih ženskih ročnih del ali v njih posameznih strokah dalje izobra-ziti in v ta namen obiskovati dunajsko strokovno šolo za umetno vezenje, centralni čipkarski kurz ali pa državno umetno obrtno šolo na Dunaju ali v Pragi.

Prošnje za podelitev te pod-pore je vložiti do 24. t. m. pri mestnem magistratu.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 10. septembra 1907.

Neizrekljivo potrtega srca jav-ljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da je naš iskrenoljubljani soprog, oziroma oče, gospod

Ivan Trček

včeraj zvečer ob 9/9, po dolgem in mučnem trpljenju, previden s sve-totajstvi za umirajočo, v starosti 48. let, mirno v Gospodu zaspat.

Truplo dragega pokojnika se prepelje jutri v petek, 13. septembra t. l. ob polupetih popoldne iz hiše žalosti, Stranska pot št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi Sv. Janeza Krstnika.

Nepozabnega pokojnika priporo-čamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, 12. septembra 1907.

Žalnoči ostali.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.
Uradni kurzi dan. borse 12. septembra 1907.

Maloobsejni papirji.	Dinar	Blag
100% majska renta . . .	96 1/2	96 80
100% srebrna renta . . .	97 5/8	98 15
100% avstr. kronska renta . .	106 25	96 45
100% zlata . . .	115 45	116 65
100% ogrska kronska renta . .	92 15	92 35
100% zlata . . .	109 90	110 40
100% posojilo dež. Kranjske . .	98 60	98 30
100% posojilo mesta Spiljet . .	104 60	102 —
100% posojilo mesta Zadar . .	99 95	100 85

100% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . .	97 80	98 80
100% češka dež. banka k. o. . .	96 —	96 20
100% z. o. . .	6 25	96 75

100% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke . . .	99 —	100 —
100% pest. kom. k. o. z . . .	103 —	103 50

100% zast. pisma innerst. hranilnice . . .	97 10	98 50
100% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice . . .	97 —	98 —
100% z. pis. ogr. hip. ban. . .	99 25	100 25

100% obl. ogr. lokalnih že-leznic d. dr. . .	98 50	99 50
100% obl. češke ind. banke . .	99 75	100 75
100% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .	39 90	—

100% prior. dolenskih žel. . .	38 75	99 75
100% prior. juž. žel. kup. 1/2 . .	294 25	296 25
100% avstr. pos. za žel. p. o. . .	99 25	100 25

Srečke:		
švecke od l. 1860 . . .	148 75	150 75
od l. 1864 . . .	240 —	244 —

100% tizske . . .	142 —	144 80
100% zem. kred. I. emisije . . .	267 —	273 —
100% II. . .	267 —	273 —

100% ogrske hip. banke . . .	231 —	239 —
100% srbske a frs. 100 — . .	99 —	105 —
100% turške . . .	181 —	182 —

100% švečke . . .	80 2/2	82 25
100% kreditne . . .	32 —	440 —
100% krmovske . . .	86 —	88 —

100% krakovske . . .	83 50	93 50
100% ljubljanske . . .	60 —	64 —
100% avstr. rdeč. križa . . .	45 50	47 50

100% ogr. . .	36 65	38 65
100% rudolfove . . .	68 —	67 —
100% sačburške . . .	24 5	28 50

100% dunajske kom. . .	442 —	450 —
Dolci:		
100% žažne železnice . . .	57 75	118 75

100% državne železnice . . .	66 6	66 60
100% avstr.-ogr. bančne deln. . .	1785 —	1795 —
100% avstr. kreditne banke . .	425 —	446 —

100% ogrske . . .	740 25	741 25
100% živnostenske . . .	240 —	241 —
100% Premogokop v Mostu (Brü) . .	731 —	737 —

100% Alpinske montan . . .	609 60	610 60
100% Praške žel. ind. dr. . .	2613 —	2653 —
100% Rima-Muranyi . . .	689 50	140 50

100% Trboveljske prem. družbe . .	166 —	268 —
100% avstr. orožne tovr. družbe . .	437 —	462 —
100% Češke sladkorne družbe . .	40 50	149 —

100% Valtice . . .	11 6	11 40
100% 30 franki . . .	15 13	19 16
100% 20 marke . . .	33 43	33 58

100% Sovereigns . . .	23 94	24 —
100% 17 50 . . .	17 50	17 70
100% Laški bankovci . . .	95 80	96 —

100% Rubli . . .	253 —	254 —
100% Polari . . .	484 —	5 —

100% 30 franki . . .	15 13	19 16
100% 20 marke . . .	33 43	33 58
100% Sovereigns . . .	23 94	24 —

100% 17 50 . . .	17 50	17 70
100% Laški bankovci . . .	95 80	96 —
100% Rubli . . .	253 —	254 —

100% Polari . . .	484 —	5 —
-------------------	-------	-----

100% 30 franki . . .	15 13	19 16
100% 20 marke . . .	33 43	33 58
100% Sovereigns . . .	23 94	24 —

100% 17 50 . . .	17 50	17 70
100% Laški bankovci . . .	95 80	96 —
100% Rubli . . .	253 —	254 —

100% Polari . . .	484 —	5 —
-------------------	-------	-----

100% 30 franki . . .	1
----------------------	---

Narodna knjigarna

Ljubljana, Jurčičev trg 3

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

2 gospodični

se sprejmeta na hrano in stanovanje z vrtom pri mirni boljši rodbini.
Slovške ulice 23. 3077-1

Ura z verižico

za samo K 2.—.

Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja slovenska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno 36-urno precizno uro ankerico z lepo verižico za samo K 2.— kakor tudi štetno garancijo. — Po povzetju razpošilja Prusko-slovenska razpošiljalnica

F. WINDISCH v Krakovu U/38.
NB. Za neugajajoče denar nazaj. 3072

Gospodična poučuje
začetnike klavirja in
glasbene teorije.

Marije Terezije cesta 4, II. nad., desno. 3067-1

Kontoristinjo

popolnoma večša knjigovodstva ter slovenske in nemške korespondence 3069 1
sprejme tovarna testenja
Ed. Zelenka v Ljubljani.

Železninar

spreten prodajalec, porabljen tudi za trgovinsko potovanje, dobi trajnega posla.

Prosilec, zmehni nemščine, sloven. in hrvaščine, naj svoje ponudbe z navedbo zahteve plače naslove pod „Eisen“ na anončno ekspozicijo Klenreich v Gradcu. 3070-1

2 izurjena
ključarska pomočnika
in enega 3066-1

učenca

sprejme takoj v trajno delo
Ivan Triller na Bledu.

Deklice

se sprejmejo na stanovanje in hrano pri boljši obitelji.

Kje, pove upravištvo „Slovenskega Naroda“. 3073-1

Sprejemem takoj
več slikarskih
in dva plesarska
pomočnika.

Jyan Inocente, 3074 1
sobni in dekoracijski slikar v Postojni.

Stanovanje.

Zaradi proslitve iz Ljubljane se oddaja s 1. oktobrom ali novembr. stanovanje v II. nadstropju, obstoječe iz dveh sob, kuhinje in pritlikin. Več se izve istotam, Breg 16, II. nadst. 3049 2

Dva dijaka mlajša ali dve deklici

se sprejmeta na hrano in stanovanje v boljšo rodbino. 3010-3
Več se izve v upravištvo „Sl. N.“

Dijaki

iz dobrih hiš
se sprejmejo na stanovanje in hrano ter vestno nadzorstvo. V bližini realke in obeh gimnazij. Kje, pove upravištvo „Slovenskega Naroda“. 3043 2

Vajenca

išče večja trgovina na Dolenjskem. Ponudbe na upravištvo „Slovenskega Naroda“ pod št. „100“. 2940-9

Spretni delavci za veliko delo
(Grossarbeiter)
dobe stalnega opravila.
Krojaštvo Hallwachs, Trst, Torre bianca 14. 3021-2

Dva dijaka

se sprejmeta na stanovanje in hrano pri učiteljski rodbini. Naslov se izve pri upravištvo „Slovenskega Naroda“. 3055-2

Češka kuhinja.

Sprejmejo se gospodje na hrano. Naslov pove upravo. „Slov. Naroda“. 3076-1

več kovaških
in mizarjskih pomočnikov
in tudi več šivilj
sprejme takoj Fr. Žnidaršič, trgovec v Šapijanih v Istri. 3023-3

Kontorista,

samca, prostega vseh vojaških dolžnosti, popolnoma večšega slovenščine, hrvaščine in nemščine v govoru in pisavi, sprejme trdka Kares & Stocki, Bremen. Nastop začetkom oktobra. Začetna plača 130 mark mesečno. Blagohotne ponudbe na gorajšnje trdiko. 3049-2

Izšla je
zgodovinska povest
v dveh delih

Strahovalci dveh kron.

Ponatis iz „Slovenskega Naroda“. Dejanje tega ljudskega romana je zajeto iz velikih bojev med beneško republiko in turškim cesarstvom, v katerih bojih so igrali veliko vlogo piratje, ki so strahovali mnogo desetletij najprej Turke in potem Benečane. Vse glavne osebe tega ljudskega romana so zgodovinske, kakor so tudi glavni dogodki zgodovinski.

Cena obema zvezkoma 2 krome, po pošti 40 vin. več.

Na prodaj
v „Narodni knjigarni“
in vseh knjigotrdnicah.

Trgovski sotrudenik,
vešč mešane stroke, želi sedanjo službo menjati do 15. oktobra. Ponudbe pod „Solidnost 100“ na upravištvo „Slov. Naroda“. 3011 2

Dijake

sprejme na hrano in stanovanje in pod strogo nadzorstvo dobra rodbina. 29 1-3
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

2 gospodični

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Pod trančo št. 2, III. nadstropje. Istotam pouk na klavir. 3041 2

Različni portali

in različne izložbene omarice
se radi prenovitve trgovine
ceno prodajo.
Ogledajo se lahko na Mestnem trgu št. 11 pri Fr. Igliču. 2988 4

SUKNA

In modno
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Jampolcu
na Češkem.

Tvorilaške cene. Vzorci franco.

Opilovan z veliko zlato svetinjo in
častno diplomom na spomladni razstavi
na Dunaju leta 1906.

Naravni brinovec
borovničar slivovec
hruševce in droženo
vinsko žganje

prodaja
Franc Pustotnik v Blagovici
pošta Lukovica, železniška po-
staja Domžale. 2565 19

Odlikovan z zlato svetinjo, zlatim križ-
cem in častno diplomom na razstavi v
Londonu l. 1906.

Vljudno se priporoča
trgovina

s klobuki in črevlji

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana,
Stari trg šte. 10.

Velika zaloga, solidne blage.

3512 Cene zmerno. 101

Podpisani se usojam javiti velenjenemu občinstvu v Ljubljani in na deželi, da sem si nabavlil

nov voz za prevažanje pohištva.

ter se priporočam za selitve ter vse druge vožnje po najnižji ceni.
Dalje se priporočam za prodajo

premoga in drva.

Z velespoštovanjem

Martin Lampert
Ljubljana, Kolodvorske ulice št. 31.

2460-8

Ces. kr. avstrilske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

4:58 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih od 2. junija do 8. septembra.)
7:05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.
7:07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9:05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)
11:40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, Celovec, Trbiž.
1:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Rudolfovo, Kočevje.
7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.
10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica dr. žel., Trst dr. žel., Beljak, Trbiž.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

8:37 zvečer. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfova, Kočevja.
8:45 zvečer. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice dr. žel., Trsta dr. žel.

Odhod iz Ljubljane dr. kolodvor:

11:50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka, Gorice dr. žel., Trsta dr. žel.
6:58 zjutraj. Osebn. vlak iz Trbiža, Gorice dr. žel., Trsta dr. žel.
8:34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Rudolfova.
11:15 predpoldne. Osebn. vlak iz Trbiža, Prage, Celovca, Beljaka, Gorice.
2:32 popoldne. Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Rudolfova, Kočevja.
4:36 popoldne. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka, Gorice dr. žel., Trsta dr. žel.
6:50 popoldne. Osebn. vlak iz Jesenic, Prage, Celovca, Beljaka. (Samo od 1. junija.)

Dohod v Ljubljano dr. kolodvor:

7:28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.
2:05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.
7:10 zvečer. Mešani vlak v Kamnik.
10:50 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano dr. kolodvor:

6:46 zjutraj. Mešani vlak v Kamnika.
10:59 predpoldne. Mešani vlak iz Kamnika.
9:10 zvečer. Mešani vlak iz Kamnika.
9:55 ponoči. Mešani vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjeevropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Poslano!

Slav. občinstvu, staršem, šolski mladini ter uradom dajem na znanje, da sem primoran zaradi pomanjkanja prostora in svetlobe svojo trgovino na Mestnem trgu št. 11 moderno prezidati in ker moram svoje sedanje prostore v najkrajšem času izprazniti, dovoljujem od danes naprej vsakemu kupcu, ki si hoče prav cenó blago nabaviti in sicer na vse papirnaté izdelke, pisalne in risalne potrebščine ter vsake vrste galanterijske in norimberško blago sploh vse, kar je sedaj v zalogi,

10 do 15% popusta od računa.

P. n. trgovce na deželi opozarjam na ugodno priliko. Upam, ker je to redka prilika, da me bode sl. občinstvo mnogo posečalo v svojo lastno korist in se priporočam z najodličnejšim spoštovanjem 2189-4

FR. IGLIČ

trgovina s papirjem in galanterijo.
Na drobno in na debelo.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 126 številka telefona 210.

prilagojena slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Mesarski pomočnik

pošten, priden in ročen, kateri se na razsekavanje mesa kakor tudi vsa dela pri teletih in prejšnjih dobro razume se sprejme s 1. oktobrom.
Kje, pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

2889-6

Sprejema zavarovanja slovenskega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodna zavarovanja na dolgotrajno in smrt s manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Res. fond: 38.242.074 78 K. Impletno odškodnina in kapitalje 91.936.093 72 K.

Po velikosti druga vsajemna zavarovalnica naše države

s vseslovensko-narodno upravo.

Va prihodki so:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarna so v lastni bančni hiši v Gospodarski ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premije proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje in čistega dobriča izdatno podpore v narodne in občinske namene.

Kot vzgojiteljica išče službe

učiteljica ženskih ročnih del za ljudske in meščanske šole z izvrstnim izpričevalom.

Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

3050-2

200 hl. vina

belega in rdečega ima na prodaj po jako ugodni ceni na drobno in debelo vitez plem. Thierry v Sromljah pri Brežicah.

2722-13

Vse bližje se izve pri Francu Warletzu v Brežicah.

Proda

se iz proste roke v konkurzno maso Marije Javoršek, bivše trgovke na Gomilskem spadajoča, na 11.812 K 86 v cenjena

zaloga mešanega blaga z opravo vred.

Kdor želi kupiti, si lahko ogleda blago dne

16. septembra t. l. od 11. ure dopoldne do 3. ure popoldne

na licu mesta na Gomilskem, v vranskem sodnem okraju, katerega dne se bodo tamkaj dajala potrebna pojasnila in sprejemala eventualne ponudbe kupovalcev.

Mihael Jezovšek,

c. kr. notar na Vranskem,

kot upravitelj konkurzne mase.

3071-2

Učne knjige

za vse srednje in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah,

pisalne in risalne ter druge šolske potrebščine

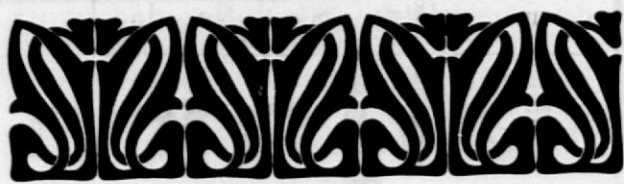
v najboljši kakovosti in po zmernih cenah

3068-1

L. Schwentner

v Ljubljani

Prešernove ulice šte. 3.

Zelo praktične

obleke za dijake

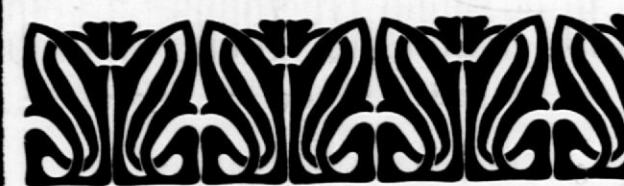
prilagojena 3007-2

po najnižjih cenah

Gričar & Mejač

v Ljubljani

Prešernove ulice 9.

Večje število

tesarjev

sprejema proti dobremu plačilu
Ivan Zakotnik, tesarski mojster,
Dunajska cesta št. 40. 1666-50

Čudovit je uspeh

pri uporabi najnovejšega barvila
za lase iz orehovega izvlečka

Nuisol

Bergmanna & Ko. Dečim n. L.

Ta izvleček prekaša po svojem
prirodnem barvanju las in brade
vsa dosedanja barvila.

Naprodaj v steklenicah po K 2-50
pri: O. Fottich - Frankheim v
Ljubljani. III 2103-6

Povodom začetka šole!

prilagočen za dečke: srajce, spodnje hlače, majice,
nogavice, ovratnike, zapestnice,
naramnice, kravate, žepne rute, rokavice, čepice, milo, ščetke
za obleko, glave in zobe

prilagočen za deklice: srajce, hlače, spodnja krila,
predpasnike, nogavice, rokavice,
majice, podveze, žepne rute, športne čepice, trakove, pasove,
kravate, ovratnike, moderce, torbice, glavnike, ščetke in milo.

P. Magdič modna trgovina

Ljubljana, Prešernove ulice 7.

2954 3

Anton Šarc

v Ljubljani Sv. Petra cesta 8.
izdelovanje perila in oprem za neveste.

Inventurna prodaja
dokler bo kaj zaloge
po silno znižanih cenah.

Izbrani vzorci švicarskih vezenin, damskega perila,
moških srajc, posamezni namizni prtji, serviete, brisače in
drugi predmeti.

Prevzemam vseh vrst perilo za izdelovanje ob cenem
zaračunanju.

Svetlolikalnica

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 8.

Svetli blesk ovratnikov in manšet daje perilu lepoto in tri-
kratno trajnost nasproti navadnemu svetlemu likanju.

Zavod sem uredil tako, da se perilo, obleka, bluze, zastorji
anažijo z največjo skrbnostjo in varovanjem, za kar prevzemam
vse jamstvo.

Obilega obiska prosim

z odličnim spoštovanjem

Anton Šarc.

3058-2

Za 18 gld. se dobi:

za gospode

Površnik ali zimska suknja o o
Sacco obleka o o o o o
Posebne hlače o o o o o
Modni telovnik o o o o o

Za 18 gld. se dobi:

za dame:

Modni paletot ali jopa o o o
Kosutni o Pelerina s kapuco
Modno krilo o o o o o
Buzal o o o o o o o

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Bogata zaloga konfekcije za dame, dečke in deklice do najfinejših kakovosti po čudovito nizkih cenah.

Za 9 gld. se dobi:

za dečke:

Površnik ali zimska suknja o o
Obleka o o o o o o o
Posebne hlače o o o o o
Čepica o o o o o o o

Za 9 gld. se dobi:

za deklice:

Paletot ali jopica o o o o o
Cela obleka o o o o o
Pelerina s kapuco o o o o o
Čepica o o o o o o o

3046 1